

8 kroków do własnej firmy w Niemczech

(na przykładzie Berlina)

Praktyczny przewodnik
dla polskich przedsiębiorców

WENDLER TREMML
RECHTSANWÄLTE

**Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej
w Republice Federalnej Niemiec**

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji

8 kroków do własnej firmy w Niemczech (na przykładzie Berlina)

Praktyczny przewodnik
dla polskich przedsiębiorców

Berlin, październik 2009
Wydanie IV
zaktualizowane

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej
w Republice Federalnej Niemiec
Wydział Promocji Handlu i Inwestycji

Berlin Partner GmbH

Kancelaria Prawna Wendler Tremml

Wydawcy:

© Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Republice Federalnej Niemiec Wydział Promocji Handlu i Inwestycji

Leipziger Platz 2, D-10117 Berlin

tel.: (00 49 30) 206 226070, fax: (00 49 30) 206 226 730

e-mail: info@wirtschaft-polen.de, www.berlin.trade.gov.pl

© Berlin Partner GmbH

Ludwig Erhard Haus , Fasanenstr. 85, D-10623 Berlin

tel.: (00 49 30) 399 80 - 0, fax: (00 49 30) 399 80 - 239

e-mail: info@berlin-partner.de, www.berlin-partner.de

© Kancelaria Prawna Wendler Tremml

Wendler Tremml Rechtsanwälte

Reinhardtstraße 25, D-10117 Berlin

tel.: (00 49 30) 28 04 63 60, fax (00 49 30) 28 04 63 61

e-mail: berlin@law-wt.de, www.law-wt.de

Autorzy:

Dorota Thiel-Jankiewicz

senior manager w Berlin Partner GmbH

e-mail: Dorota.Thiel-Jankiewicz@berlin-partner.de

Raimund E. Walch

radca prawny w biurze Kancelarii Prawnej Wendler Tremml w Berlinie

e-mail: RWalch@law-wt.de

Redakcję zakończono 16.10.2009 r.

Pomimo dołożenia przez autorów wszelkiej staranności, nie można wykluczyć wystąpienia nieścisłości w tego typu tekście. Dlatego też Wydawcy nie ponoszą odpowiedzialności za konsekwencje wynikające z zastosowania wskazówek w praktyce. W celu uzyskania wiążącej informacji prosimy o bezpośrednie skontaktowanie się z Kancelarią Wendler Tremml.

Przedruk dozwolony po uzgodnieniu z wydawcą.

Wstęp

Ze względu na bliskość polskiej granicy, tradycyjne dobre kontakty gospodarcze z Polską oraz duży potencjał gospodarczy, Niemcy, a szczególnie Berlin są dla wielu polskich przedsiębiorców pierwszym celem w ich ekspansji na rynki zagraniczne.

Niniejsza publikacja ma pełnić rolę praktycznego przewodnika, omawiającego krok po kroku czynności, jakie należy wykonać przy zakładaniu firmy w Berlinie. Ze względu na specyfikę niemieckiego systemu federalnego, procedury i wymagania względem zakładających firmy w innych niemieckich landach mogą nieznacznie odbiegać od omawianych w niniejszym materiale.

Przed podjęciem praktycznych działań warto zapoznać się z warunkami dostępu do rynku niemieckiego i prowadzenia działalności gospodarczej w Niemczech. W Internecie dostępnych jest coraz więcej aktualnych i wiarygodnych informacji, publikowanych również w języku polskim, np.: Portal Promocji Eksportu Ministerstwa Gospodarki: www.eksporter.gov.pl, portal Wydziału Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Berlinie: www.berlin.trade.gov.pl, portal federalnej agencji Germany Trade and Invest: www.invest-in-germany.de, portal www.deutschland.de.

Mamy nadzieję, że publikacja będzie Państwu pomocna w przygotowaniu decyzji o zwiększeniu aktywności na rynku niemieckim i w konsekwencji ustabilizowaniu obecności na tym rynku poprzez własną firmę.

Wydawcy

Spis treści

Wprowadzenie	6
1. krok: Wybór formy prawnej	7
2. krok: Rekonesans i określenie kosztów przedsięwzięcia.....	20
3. krok: Podpisanie umowy spółki przed notariuszem	44
4. krok: Wynajem lokalu	45
5. krok: Otwarcie konta bankowego	47
6. krok: Wpis do rejestru handlowego.....	51
7. krok: Zgłoszenie działalności w urzędzie ds. gospodarki	55
8. krok: Zameldowanie w urzędzie ds. obywatelskich i uzyskanie zaświadczenia o prawie pobytu.....	57
Załącznik: Wspieranie inwestycji w Berlinie	61

Wprowadzenie

Podejmowanie działalności gospodarczej w RFN po przystąpieniu Polski do UE

Od 1. maja 2004 r., z dniem przystąpienia Polski do UE, w stosunku do polskich obywateli i firm zastosowanie ma prawo europejskie. Okresy przejściowe, ograniczające na maksymalnie 7 lat (tzw. zasada 2 + 3 + 2) swobodę przepływu pracowników i swobodę świadczenia usług, będą obowiązywały do 30 kwietnia 2011 r., chyba że rząd RFN zadecyduje jednak o ich skróceniu.

Swobodą świadczenia usług objęte jest tymczasowe podejmowanie działalności gospodarczej na własny rachunek w innym kraju członkowskim UE. Istniejące w Niemczech ograniczenia powodują, że w niektórych branżach świadczenie usług związane z delegowaniem pracowników na rynek niemiecki możliwe jest tylko za zgodą niemieckiej Agencji Pracy i w ramach dwustronnych umów międzyrządowych (umowy o dzieło).

Zasadniczo pracownicy z innych krajów członkowskich posiadają takie samo prawo do dostępu do rynku pracy jak obywatele niemieccy. Jednak w związku z obowiązującym do 30 kwietnia 2011 r. ograniczeniem swobody przepływu pracowników, istnieje obowiązek uzyskania pozwolenia na pracę dla oddelegowywanych z Polski pracowników.

Poza ww. warunkami, rozpoczęcie samodzielnej działalności gospodarczej przez polskie przedsiębiorstwo w Niemczech nadal reguluje wiele przepisów, które obowiązują inwestorów z innych krajów, jak i firmy niemieckie. Przed podjęciem pierwszych kroków warto dokonać analizy potrzeb i możliwości, oszacować koszty przedsięwzięcia i podjąć decyzję co do formy prawnej zakładanego przedsiębiorstwa.

1. krok: Wybór formy prawnej

Korzystne warunki prowadzenia działalności gospodarczej w Niemczech, m.in. liberalne ustawodawstwo dopuszczające różnorodne rodzaje aktywności, są jednym z powodów zaangażowania wielu zagranicznych firm i przedsiębiorców w RFN. Zasadniczo obcokrajowcy w Niemczech mają prawo wyboru dowolnej formy prawnej prowadzenia działalności gospodarczej.

Formy prawne prowadzenia działalności

Wybrane¹ formy prawne i ich charakterystyka

Forma prawna	Działalność na własny rachunek	Spółka cywilna	Spółka jawna	Spółka komandytowa	Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Spółka akcyjna
Nazwa niemiecka	Einzelunternehmer	Gesellschaft bürgerlichen Recht (w skr. GbR)	Offene Handelsgesellschaft (w skr. OHG)	Kommanditgesellschaft (w skr. KG)	Gesellschaft mit beschränkter Haftung (w skr. GmbH)	Aktiengesellschaft (w skr. AG)
Właściciele	Przedsiębiorca (kupiec)	Wspólnicy	Wspólnicy	A) Komplementariusze B) Komandytariusze	Wspólnicy	Akcjonariusze
Min. liczba wspólników	1	2	2	A) 1 B) 1	1	1
Min. kapitał w euro	-	- (Udziały wg ustaleń wspólników)	-	A) - B) Suma komandytowa (wartość dowolna)	25.000 ²	50.000
Upoważnienie do kierowania	Właściciel	Wszyscy wspólnicy	Wszyscy wspólnicy	Komplementariusze	Zarząd	Zarząd
Odpowiedzialność	Osobista i nieograniczona	Osobista i nieograniczona wszystkich wspólników	Osobista i nieograniczona na wszystkich wspólników	A) Osobista i nieograniczona B) Do wysokości wkładu	Ograniczona do wysokości wkładu	Ograniczona do wysokości wkładu
Udział w zysku	Właścicielowi przypada całkowity zysk	Proporcjonalnie do udziałów	Udział w wys. 4% od udziału kapitałowego, reszta do równego podziału	Udział w wys. 4% od udziału kapitałowego, reszta do równego podziału	Proporcjonalnie do wkładów	Zgodnie z uchwałą dot. przeznaczenia zysku (dywidendy)
Formalności związane z utworzeniem	Nieskomplikowane (zgłoszenie działalności)	Nieskomplikowane (umowa spółki, zgłoszenie działalności)	Bardziej skomplikowane	Bardziej skomplikowane	Bardziej skomplikowane (umowa spółki w formie aktu notarialnego itd.) ³	Bardziej skomplikowane (umowa spółki w formie aktu notarialnego itd.)
Wpis do rejestru handlowego	Może nastąpić jako: zarejestrowany kupiec (niem. eingetragener Kaufmann, skr. e.K.)	-	Wymagany	Wymagany	Wymagany	Wymagany
Wskazówki		GbR może być udziałowcem w sp. z o.o. (GmbH), może zostać wpisana do księgi wieczystej		KG polecana jest osobom prowadzącym działalność na własny rachunek, posiadającym silnego finansowo partnera, chcącego ograniczyć swoją odpowiedzialność		

¹ Wybór ograniczono do form prawnych najczęściej stosowanych przez cudzoziemców w Niemczech.

² W przypadku spółki przedsiębiorców (niem. Unternehmergesellschaft (UG) - haftungsbeschränkt) kapitał zakładowy może być dowolny, minimalnie musi jednak wynosić 1 euro.

³ Spółka przedsiębiorców może zostać również utworzona przed notariuszem w ramach tzw. procedury uproszczonej z zastosowaniem wzoru dokumentu założycielskiego.

W praktyce zagraniczni inwestorzy preferują
5 podstawowych form:

1. przedstawicielstwo
2. samodzielny oddział
3. działalność na własny rachunek
4. spółki osobowe (cywilna, jawna, komandytowa)
5. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

Przedstawicielstwo
(niem. Repräsentanz)

Przedstawicielstwo, czy też biuro przedstawicielskie (nazywane też biurem kontaktowym lub biurem technicznym) w Niemczech jest jedynie częścią firmy macierzystej i musi występować pod zarejestrowaną w Polsce nazwą („firmą”). Przedstawicielstwo nie posiada osobowości prawnej. Jego rolą jest jedynie zaznaczenie obecności polskiego przedsiębiorstwa na rynku niemieckim. Biuro przedstawicielskie podejmuje działania związane z rozpo- zna- niem rynku i wspieraniem sprzedaży i nie jest rejestrowane w re- jestrze handlowym.

Działalność w formie biura przedstawicielskiego jest jednak formą działalności gospodarczej, więc utworzenie takiego biura podlega, według §14 Ustawy Prawo Działalności Gospodarczej (niem. Gewerbeordnung) obowiązkowemu zgłoszeniu. Oznacza to, że fakt podjęcia działalności musi być zgłoszony w urzędzie ds. gospodarki (niem. Gewerbeamt) albo w urzędzie porządkowym (niem. Ordnungsamt) miasta lub gminy, w której działalność ma być prowadzona.

Kolejne kroki w przypadku zakładania przedstawicielstwa:

2. krok – rekonesans i określenie kosztów przedsięwzięcia (str. 20)
3. **krok – nie dotyczy**
4. krok – wynajem lokalu (str. 45)
5. krok – otwarcie konta bankowego (str. 47)
6. **krok – nie dotyczy**
7. krok – zgłoszenie działalności w dzielnicowym urzędzie ds. gospodarki (str. 55)
8. krok – zameldowanie w urzędzie ds. obywatelskich i uzy- skanie zaświadczenia o prawie pobytu (str. 57).

Samodzielny oddział (nazywany również filią) daje większe możliwości niż przedstawicielstwo. Nie jest jednak z punktu widzenia prawa samodzielnym przedsiębiorstwem, tak jak np. spółka-córka, mimo że posiada odrębny lokal i jest samodzielny pod względem gospodarczym i organizacyjnym. Oddział ma jednak prawo pozywać i może być pozwany przez osoby trzecie. Oddział może również zawierać własne umowy, przy czym stojąca za nim firma zagraniczna odpowiada za zobowiązania.

Samodzielny oddział
(niem. eingetragene Zweigniederlassung)

Warunkiem wpisania samodzielnego oddziału firmy działającej na podstawie prawa obcego (tzn. polskiego) do rejestru handlowego jest określona niezależność tego oddziału. Niezależność (samodzielność) oddziału oznacza, że firma posiada własne kierownictwo (członkowie kierownictwa nazywani są też „stałymi przedstawicielami”), dysponuje własnym lokalem, prowadzi własną księgowość, a także wykazuje się własnym majątkiem.

Kolejne kroki w przypadku zakładania samodzielnego oddziału:

2. krok – rekonesans i określenie kosztów przedsięwzięcia (str. 20)
- 3. krok – nie dotyczy**
4. krok – wynajem lokalu (str. 45)
5. krok – otwarcie konta bankowego (str. 47)
6. krok – wpis do rejestru handlowego (str. 51)
7. krok – zgłoszenie działalności w dzielnicowym urzędzie ds. gospodarki (str. 55)
8. krok – zameldowanie w urzędzie ds. obywatelskich i uzyskanie zaświadczenia o prawie pobytu (str. 57).

Ta forma - działalność gospodarcza osoby fizycznej na własny rachunek - występuje często w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej w ograniczonym wymiarze. Może być prowadzona jedynie pod własnym imieniem i nazwiskiem. W tym przypadku możliwe jest⁴ dokonanie wpisu działalności do rejestru handlowego pod pojęciem „zarejestrowanego kupca” (niem. eingetragener Kaufmann). Wówczas do nazwy przedsiębiorstwa musi być dodany skrót „e.K” lub „e.Kfr” lub podobne jednoznaczne określenie. Za prowadzeniem działalności w tej formie przemawia fakt, że do jej podjęcia nie jest wymagany żaden kapitał. Nieskomplikowane

Działalność na własny rachunek
(niem. Einzelunternehmer)

⁴ Dokonanie wpisu do rejestru uwiarygadnia firmę w oczach partnerów gospodarczych.

są też formalności prowadzące do utworzenia tego rodzaju firmy. Zdecydowaną wadą jest obarczenie właściciela całym ryzykiem finansowym przedsięwzięcia, który za długi i zobowiązania odpowiada osobiście całym swoim majątkiem. Z tego powodu w obrocie gospodarczym w Niemczech wykraczającym poza określone ramy, odradza się tę formę działalności.

Prowadzenie działalności gospodarczej w tej formie wymaga, podobnie jak w przypadku przedstawicielstwa i oddziału, zgłoszenia w odpowiednim urzędzie ds. gospodarki.

Kolejne kroki w przypadku podejmowania działalności przez pojedynczą osobę:

2. krok – rekonesans i określenie kosztów przedsięwzięcia (str. 20)
- 3. krok – nie dotyczy**
4. krok – wynajem lokalu (str. 45)
5. krok – otwarcie konta bankowego (str. 47)
- 6. krok – nie dotyczy** (dotyczy tylko w przypadku wpisu „zarejestrowanego kupca”)
7. krok – zgłoszenie działalności w dzielnicowym urzędzie ds. gospodarki (str. 55)
8. krok – zameldowanie w urzędzie ds. obywatelskich i uzyskanie zaświadczenia o prawie pobytu (str. 57).

SPÓŁKI OSOBOWE

Spółka cywilna
(niem. Gesellschaft
bürgerlichen Rechts)

W przypadku, kiedy działalność na własny rachunek zamierza wspólnie prowadzić kilka osób, można wybrać formę spółki cywilnej (niem. Gesellschaft bürgerlichen Rechts, skr. GbR). Stosunki i zależności pomiędzy wspólnikami zaleca się uregulować w formie pisemnej. Spółka może również powstać bez pisemnej umowy, wtedy zastosowanie mają regulacje ustawowe. Dla poszczególnych wspólników mogą się one jednak okazać niekorzystne, szczególnie w przypadku rozwiązania spółki.

Kolejne kroki w przypadku zakładania spółki cywilnej:

2. krok – rekonesans i określenie kosztów przedsięwzięcia (str. 20)

3. krok – nie dotyczy

- 4. krok – wynajem lokalu (str. 45)
- 5. krok – otwarcie konta bankowego (str. 47)

6. krok – nie dotyczy

- 7. krok – zgłoszenie działalności w dzielnicowym urzędzie ds. gospodarki (str. 55)
- 8. krok – zameldowanie w urzędzie ds. obywatelskich i uzyskanie zaświadczenia o prawie pobytu (str. 57).

Spółka cywilna nie może mieć zastosowania w przypadku, kiedy więcej niż jedna osoba prowadzi działalność gospodarczą wykraczającą poza określone ramy - powstaje wówczas spółka jawna (niem. offene Handelsgesellschaft, skr. OHG). Za zobowiązania spółki wszyscy wspólnicy odpowiadają całym swoim majątkiem. Nie jest wymagany kapitał minimalny, jednak przedsiębiorstwo musi zostać zarejestrowane w rejestrze handlowym. Spółka jawna (OHG), jak również spółka komandytowa (KG, przedstawiona poniżej) stanowią specyficzne formy spółki cywilnej (GbR), jeżeli utworzone zostały w celu prowadzenia działalności gospodarczej.

Spółka jawna

(niem. offene Handelsgesellschaft)

W spółce komandytowej (niem. Kommanditgesellschaft, skr. KG) musi być przynajmniej dwóch wspólników, a jeden z nich jako komplementariusz odpowiada całym swoim majątkiem. Natomiast drugi wspólnik – komandytariusz – jest cichym wspólnikiem i odpowiada do wysokości wkładu. Tu, jak wyżej, kapitał minimalny nie jest wymagany, a spółka musi być zarejestrowana w rejestrze handlowym.

Spółka

komandytowa

(niem. Kommanditgesellschaft)

Kolejne kroki w przypadku zakładania spółki jawnej lub komandytowej:

- 2. krok – rekonesans i określenie kosztów przedsięwzięcia (str. 20)
- 3. krok – nie dotyczy**
- 4. krok – wynajem lokalu (str. 45)
- 5. krok – otwarcie konta bankowego (str. 47)
- 6. krok – wpis do rejestru handlowego (str. 51)
- 7. krok – zgłoszenie działalności w dzielnicowym urzędzie ds. gospodarki (str. 55)
- 8. krok – zameldowanie w urzędzie ds. obywatelskich i uzyskanie zaświadczenia o prawie pobytu (str. 57).

Kryteria wyboru pomiędzy spółką osobową a kapitałową

Kryterium	Spółka osobowa	Spółka kapitałowa
Majątek spółki	Majątek wniesiony do spółki	Własny majątek spółki (osoby prawnej)
Kapitał, z którego pokrywane są wierzytelności	Majątek spółki, prywatny majątek wspólników odpowiadających bez ograniczeń i prywatny majątek (do wartości zadeklarowanych wkładów) wspólników odpowiadających do wysokości wkładu, w przypadku, kiedy wkłady nie zostały wpłacone	Tylko majątek spółki
Upoważnienie do kierowania spółką i reprezentacji	Z reguły wspólnicy	Specjalne organa kierownicze
Istnienie / przyczyny rozwiązania spółki	Uzależnione od istnienia wspólników (śmierć wspólnika stanowi przyczynę rozwiązania spółki)	Niezależne od istnienia wspólników
Opodatkowanie zysku	Nie podlega opodatkowaniu podatkiem od spółek	Podlega opodatkowaniu podatkiem od spółek

SPÓŁKI KAPITAŁOWE

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (niem. Gesellschaft mit beschränkter Haftung)

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (niem. Gesellschaft mit beschränkter Haftung, skr. GmbH) jest najczęściej wybieraną formą prawną przedsiębiorstwa w Republice Federalnej Niemiec. Dzięki stosunkowo nieskomplikowanym formalnościom przy jej zakładaniu, swobodzie określenia kształtu spółki, jak również stosunkowo niskiemu kapitałowi, wymaganemu przy tworzeniu spółki, jest ona często stosowana zarówno przez duże przedsiębiorstwa, jak i pojedyncze osoby (tzw. jednoosobowa GmbH). Dzięki reformie Ustawy o spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością z 2008 r. GmbH zyskała jeszcze dodatkowo na atrakcyjności jako forma prawna. Główną zaletą tej formy spółki jest ograniczenie ryzyka finansowego do wysokości majątku spółki. Jeżeli wszyscy

udziałowcy wniosą wkłady, to odpowiadają majątkiem osobistym tylko w wyjątkowych przypadkach. Ograniczona jest też odpowiedzialność zarządu. Inaczej jest w przypadku osoby prowadzącej działalność gospodarczą na własny rachunek (np. kupca), czy wspólników spółki osobowej, którzy odpowiadają za zobowiązania całym swoim osobistym majątkiem w pełnej wysokości.

Wiarygodność jaką cieszy się spółka z o.o. wśród partnerów gospodarczych oraz jednoznaczne ograniczenie odpowiedzialności to główne powody, dla których inwestorzy zagraniczni planujący stabilną działalność gospodarczą w Niemczech decydują się na tę formę prawną. Fakt ten przemawia za szerszym omówieniem w niniejszym opracowaniu zagadnień związanych z zakładaniem spółki z o.o.

Niemiecka spółka z o.o. może zostać założona przez minimalnie jedną (jednoosobowa GmbH) lub kilka osób⁵. Ani wspólnicy, ani zarząd GmbH nie muszą być obywatelami Niemiec. Możliwy jest więc przypadek, w którym wszyscy wspólnicy i członkowie zarządu są cudzoziemcami.

Koniecznym warunkiem utworzenia GmbH jest podpisanie umowy spółki, która musi zostać poświadczona przez notariusza. Najczęściej umowa sporządzana jest przez radcę prawnego w ramach tzw. doradztwa założycielskiego. Następnie poświadczana jest przez notariusza.

Umowa spółki z o.o.

Przed spotkaniem z radcą prawnym lub notariuszem należy prze-myśleć i podjąć decyzje w następujących kwestiach:

- gdzie spółka będzie miała siedzibę
- jak będzie brzmiała nazwa („firma”) spółki
- co będzie przedmiotem działalności spółki
- jak wysoki będzie jej kapitał zakładowy i jaka będzie wysokość wkładów wspólników (od reformy Ustawy o GmbH są one nazywane udziałami)
- kto będzie sprawował zarząd i jaki będzie zakres jego uprawnień do reprezentowania spółki.

Powyższe punkty stanowią wymaganą treść umowy spółki.

⁵ Spółka z o.o. może zostać utworzona przez osobę fizyczną, osobę prawną lub spółkę osobową.

Siedziba / adres spółki z o.o. Spółka musi posiadać siedzibę w obrębie właściwości miejscowej danego rejestru handlowego, w którym jest wpisana. Posiadanie adresu nie jest co prawda warunkiem dokonania wpisu do rejestru, należy jednak zagwarantować możliwość dostarczania poczty dla spółki. W początkowym okresie jako adres firmy można podawać np. adres prowadzącej sprawę kancelarii prawnej.

Warto wiedzieć, że posiadanie adresu w Niemczech jest w zasadzie niezbędne do podjęcia wszelkich działań formalnych związanych z utworzeniem przedsiębiorstwa polskiej osoby fizycznej lub prawnej (jak np. podpisanie umowy spółki). Decyzja o lokalizacji przedsięwzięcia należy więc do jednych z pierwszych, które należy podjąć przy zakładaniu firmy w RFN.

Nazwa („firma”) spółki z o.o. „Firma”, czyli nazwa spółki może być wybrana dowolnie, tzn. dopuszcza się także nazwy fantazyjne. Jednak zgodnie z ogólnymi zasadami prawa spółek firma musi posiadać tzw. cechę odróżniającą (nie może wprowadzać w błąd) oraz dodatkowo dopisek (w języku niemieckim) „spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” lub odpowiedni skrót. Zalecane jest uprzednie skonsultowanie nazwy z izbą przemysłowo-handlową (IHK). IHK jest instytucją wydającą opinię o dopuszczalności firmy według niemieckiego prawa o spółkach oraz orzekającą, czy nazwa firmy nie wprowadza w błąd.

Przedmiot działalności spółki z o.o. W umowie spółki należy w przejrzysty sposób określić również przedmiot jej działalności. Opis przedmiotu działalności i jego opublikowanie w rejestrze handlowym nie oznacza, że tylko takie rodzaje działalności mogą być legalnie wykonywane. Zgodnie z Ustawą Prawo Działalności Gospodarczej (niem. Gewerbeordnung) prowadzenie niektórych rodzajów działalności gospodarczej wymaga uzyskania zezwolenia (np. działalność maklerska w zakresie nieruchomości i ubezpieczeń, działalność deweloperska i w zakresie nadzoru budowlanego). W ramach reformy Ustawy o GmbH zrezygnowano z wymogu przedłożenia do rejestracji już gotowych zezwoleń wymaganych przepisami prawa. Po zgłoszeniu do rejestru muszą zostać jednak złożone odpowiednie wnioski i uzyskane odpowiednie zezwolenia.

W przypadku gdy przedmiot działalności spółki obejmuje działalność rzemieślniczą, dodatkowo należy złożyć wniosek o wpis do rejestru rzemieślniczego (niem. Handwerksrolle) (dotyczy rzemiosła właściwego, czyli zawodów wymienionych w załączniku A do ustawy o rzemiośle, niem. Handwerksordnung⁶) lub o wpis na listę przedsiębiorstw wykonujących działalność pokrewną rzemiosłu (niem. Verzeichnis der handwerksähnlichen Betriebe) (zawody wymienione w załączniku B ustawy o rzemiośle⁷) w odpowiedniej izbie rzemieślniczej.

Warunkiem uzyskania wpisu do rejestru rzemieślniczego przez osobę prawną (czyli m.in. spółkę z o.o.) jest zatrudnienie na stanowisku kierownika technicznego osoby, która zgodnie z niemieckimi przepisami złożyła egzamin mistrzowski w danej dziedzinie rzemiosła lub posiada porównywalne kwalifikacje potwierdzone egzaminem, np. właściwej w danym przypadku szkoły wyższej. Wpis do rejestru rzemieślniczego może również uzyskać obywatel UE, będący w posiadaniu zezwolenia na zasadzie wyjątku (niem. Ausnahmewilligung), wydawanego na podstawie § 9 ustawy o rzemiośle. Zezwolenie jest udzielane osobom, które przedłożą dokument wydany przez polskie Ministerstwo Gospodarki potwierdzający, że w kraju ojczystym prowadziły działalność rzemieślniczą oraz:

- a. co najmniej 6 lat nieprzerwanie prowadziły samodzielną działalność gospodarczą w danym zawodzie lub były zatrudnione na stanowisku kierownika zakładu lub
- b. co najmniej 3 lata nieprzerwanie prowadziły samodzielną działalność gospodarczą lub były zatrudnione na stanowisku kierownika zakładu, po uprzednim ukończeniu przynajmniej 3-letniego, uznawanego państwowo, kształcenia w danym zawodzie lub
- c. co najmniej 3 lata nieprzerwanie prowadziły samodzielną działalność gospodarczą i co najmniej 5 lat pracowały jako pracownik najemny w danym zawodzie lub
- d. co najmniej 5 lat nieprzerwanie pracowały na stanowisku kierowniczym, przy czym z tego co najmniej 3 lata w dziale technicznym, po uprzednim ukończeniu przynajmniej 3-letniego kształcenia w danym zawodzie.

Od ukończenia działalności wymienionych w punktach a) i c) nie może upłynąć więcej niż 10 lat.

⁶ Wykaz zawodów, wykonywanie których wymaga dopuszczenia (uprawnień mistrzowskich).

⁷ Wykaz zawodów, wykonywanie których nie wymaga dopuszczenia i zawodów pokrewnych rzemiosłu.

Poza tym (zgodnie z dyrektywą Unii Europejskiej dot. uznawania kwalifikacji zawodowych 1999/42) zezwolenie na zasadzie wyjątku może zostać udzielone osobie, która przedłoży dyplomy lub świadectwa, świadczące o posiadaniu odpowiednich kwalifikacji. Jeżeli jednak kwalifikacje wynikające z przedłożonych dokumentów w znacznej mierze różnią się od kwalifikacji wymaganych do wykonywania danego zawodu, dana osoba może zostać poddana egzaminowi kwalifikacyjnemu lub skierowana na odbycie szkolenia uzupełniającego.

**Kapitał zakładowy
w spółce z o.o.**

Minimalny kapitał zakładowy w spółce z o.o. w Niemczech wynosi, również po reformie Ustawy o GmbH, 25.000 euro. Kapitał ten musi być wpłacony w momencie zakładania spółki. W przypadku wkładów pieniężnych wnioski o rejestrację spółki można złożyć dopiero wtedy, kiedy każdy udział jest opłacony przynajmniej w jednej czwartej, a kapitał łącznie przynajmniej w kwocie 12.500 euro. Wpłacony lub udokumentowany kapitał ma z reguły formę wkładu pieniężnego. W przypadku jednoosobowej spółki z o.o. wspólnik po reformie nie musi przedstawiać zabezpieczenia części niewpłaconego wkładu pieniężnego. W momencie składania wniosku o wpis do rejestru, zarząd musi zapewnić, że deklarowany kapitał jest do jego dyspozycji. Pozostałą część wkładu należy wnieść w momencie podjęcia przez wspólników stosownej uchwały lub - jeżeli odpowiedni zapis został zawarty w umowie spółki - na żądanie zarządu. Należy też wiedzieć, że każdy ze wspólników-założycieli odpowiada za zaległe wkłady gotówkowe pozostałych.

Obok wkładów gotówkowych możliwe jest także wniesienie wkładów rzeczowych (np. maszyn, wierzytelności, praw i in.). Po reformie Ustawy o GmbH sąd rejestrowy sprawdza w odniesieniu do wyceny wkładów rzeczowych tylko czy nie nastąpiło „istotne zawyżenie” wyceny aportów przez wspólników.

**Zarząd i zakres jego
uprawnień do
reprezentowania
spółki z o.o.**

Kierowanie spółką leży w gestii jej najważniejszych organów, a mianowicie zarządu oraz zgromadzenia wspólników. Wspólnikom nie wolno w imieniu spółki zawierać żadnych umów ani podejmować zobowiązań. Aby uzyskać to prawo, muszą zostać wpisani do rejestru jako członkowie zarządu. W skład zarządu może wchodzić jedna lub więcej osób. Zarząd jest ustanawiany

w umowie spółki bądź przez uchwałę wspólników i można go w każdej chwili odwołać. Członkowie zarządu są zasadniczo uprawnieni do wspólnego reprezentowania spółki na zewnątrz. Istnieje także możliwość przyznania im uprawnień do pojedynczego reprezentowania spółki, co należy wpisać do rejestru handlowego. Ograniczenie pełnomocnictwa do reprezentowania spółki nie ma mocy wobec osób trzecich.

Członkowie zarządu będący cudzoziemcami mogą zachować miejsce zamieszkania za granicą. W przypadku pobytu w Niemczech przekraczającego okres 7 dni, obywatele polscy podlegają jednak, tak samo jak obywatele niemieccy, obowiązkowi meldunkowemu/zgłoszenia w biurze meldunkowym w urzędzie ds. obywatelskich (niem. Bürgeramt). Jeżeli planowany okres pobytu przekracza trzy miesiące, to przy zgłoszeniu zameldowania należy wypełnić formularz oświadczenia w celu wystawienia zaświadczenia o prawie pobytu (niem. Erklärung zur Ausstellung einer Bescheinigung über das gemeinschaftsrechtliche Aufenthaltsrecht). Szczegółowe informacje na temat wjazdu i pobytu w RFN zawarte są w 8. kroku, „Zameldowanie w urzędzie ds. obywatelskich oraz uzyskanie zaświadczenia o prawie pobytu”, str. 57.

Osoby sprawujące w spółce z o.o. funkcje prezesa lub prokurenta (tzw. personel kluczowy), które niemieckie prawo o cudzoziemcach (niem. Ausländerrecht) określa jako działalność porównywalną z działalnością na własny rachunek, zwolnione są z obowiązku posiadania pozwolenia na pracę.

Spółka może zostać również utworzona według procedury uproszczonej. Warunki tej procedury to wkłady tylko w formie pieniężnej (czyli wkłady rzeczowe są niedopuszczalne), najwyżej trzech wspólników i zarząd jednoosobowy. W tym przypadku musi być zastosowany „wzór dokumentu założycielskiego” (niem. Musterprotokoll), który stanowi załącznik do znowelizowanej Ustawy o GmbH. Umowa spółki według procedury uproszczonej nie może zawierać postanowień odbiegających od ustawy. Jeżeli jest to planowane, to należy zastosować procedurę utworzenia spółki GmbH z indywidualną umową spółki. Notarialne poświadczenie umowy spółki jest konieczne w każdym przypadku.

**Zaświadczenie
o prawie pobytu dla
członków zarządu
spółki z o.o.**

Procedura uproszczona: spółka przedsiębiorców (niem. Unternehmergesellschaft)

Ta nowa forma spółki przedsiębiorców (niem. Unternehmergesellschaft) wprowadzona w 2008 r., która właściwie też jest spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, umożliwia wybranie mniejszego kapitału założycielskiego niż 25.000 euro (może to być np. 1 euro). W tym przypadku wykluczone są wkłady rzeczowe. Dodatkowo spółka musi tworzyć kapitał zapasowy w wysokości jednej czwartej zysku z każdego roku aż do osiągnięcia kapitału zakładowego w wysokości co najmniej 25.000 euro. To oraz fakt, że spółka w każdym przypadku musi oprócz nazwy prowadzić mało poręczne określenie „Unternehmergesellschaft haftungsbeschränkt”, spowoduje, że ta nowa forma będzie przypuszczalnie mniej atrakcyjna dla nowo zakładanych spółek niż planował ustawodawca.

Koszty utworzenia spółki z o.o.

Umowa spółki z o.o. oraz zgłoszenie do rejestru handlowego wymagają poświadczenia notarialnego. Opłaty notarialne obliczane są zasadniczo na podstawie oficjalnych tabel (Zarządzenie o kosztach, niem. Kostenordnung, skr. KostO). Podstawę obliczenia wartości usługi stanowi tzw. wartość przedmiotu, która przy zakładaniu spółki z o.o. jest uzależniona od wysokości kapitału zakładowego. Koszty obsługi przedsięwzięcia przez kancelarię prawną mogą być również w indywidualnym przypadku uzależnione od nakładu czasu pracy radcy prawnego.

W przypadku spółki z o.o. z kapitałem zakładowym w wysokości 25.000 euro, należy liczyć się z opłatami:

związanymi z ewentualnym doradztwem prawnym:

- ok. 1.500 euro netto

notarialnymi:

- poświadczenie umowy spółki przez notariusza (opłaty notarialne zgodne z § 36 KostO):
 - a) dla spółki z o.o. z jednym udziałowcem (§ 36 I KostO) - ok. 84 euro, plus zwrot poniesionych wydatków (np. porto), plus VAT
 - b) dla spółki z o.o. z dwoma lub więcej wspólnikami (§ 36 II KostO) - ok. 168 euro, plus zwrot poniesionych wydatków (np. porto), plus VAT

-
- sporządzenie i poświadczenie zgłoszenia do rejestru handlowego (§ 38 II nr 7 KostO) - ok. 42 euro
 - poświadczenie uchwał organów spółki (§ 47 KostO) - ok. 168 euro
 - sporządzenie listy udziałowców (§147 II KostO) – ok. 13 euro.

W przypadku zastosowania „wzoru dokumentu założycielskiego” (niem. Musterprotokoll) w ramach procedury uproszczonej, jak i w przypadku tworzenia spółki przedsiębiorców, nie są uiszczane opłaty za poświadczenie uchwały wspólników o ustanowieniu zarządu (168 euro) oraz za sporządzenie listy udziałowców (13 euro).

związanymi z wpisem do rejestru handlowego:

- wpis do rejestru handlowego - 100 euro

związanymi z publikacją:

Informacja o uzyskaniu wpisu przez spółkę z o.o. do rejestru handlowego jest publikowana w elektronicznym Monitorze Federalnym (niem. Bundesanzeiger) pod adresem: www.ebundesanzeiger.de. Koszt publikacji wynosi zaledwie 1 euro.

Kolejne kroki w przypadku zakładania spółki z o.o.:

2. krok – rekonesans i określenie kosztów przedsięwzięcia (str. 20)
3. krok – podpisanie umowy spółki przed notariuszem (str. 44)
4. krok – wynajem lokalu (str. 45)
5. krok – otwarcie konta bankowego (str. 47)
6. krok – wpis do rejestru handlowego (str. 51)
7. krok – zgłoszenie działalności w dzielnicowym urzędzie ds. gospodarki (str. 55)
8. krok – zameldowanie w urzędzie ds. obywatelskich i uzyskanie zaświadczenia o prawie pobytu (str. 57).

2. krok: **Rekonesans i określenie kosztów przedsięwzięcia**

Po zapoznaniu się z pisemnymi informacjami na temat prowadzenia działalności gospodarczej w Berlinie i podjęciu wstępnej decyzji co do formy planowanej działalności, należy zaplanować wizytę informacyjną na miejscu, której celem będzie:

- omówienie szczegółów związanych z przedsięwzięciem, określenie kosztów działalności gospodarczej w Berlinie, możliwości uzyskania wsparcia finansowego lub organizacyjnego ze strony landu Berlina, wstępne rozeznanie na rynku nieruchomości (spotkanie w Berlin Partner)
- nawiązanie kontaktu z Wydziałem Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Berlinie
- omówienie zagadnień prawnych i podatkowych (spotkanie z radcą prawnym lub/i notariuszem i doradcą podatkowym), związanych z rodzajem planowanej działalności i wyborem formy prawnej
- omówienie zagadnień związanych z nazwą firmy (spotkanie w Izbie Przemysłowo-Handlowej)
- w razie konieczności omówienie zagadnień związanych z uzyskaniem wpisu do rejestru rzemieślniczego (spotkanie w Izbie Rzemieślniczej)
- omówienie najbardziej korzystnej formy współpracy z bankiem i wybór optymalnych produktów bankowych (spotkanie z przedstawicielem banku).

Adresy kontaktowe podczas pierwszej wizyty w Berlinie, patrz str. 43).

Wizyta w Berlinie powinna przede wszystkim jednak umożliwić opracowanie opartego na konkretnych liczbach biznesplanu, który będzie podstawą do podjęcia ostatecznej decyzji o realizacji przedsięwzięcia.

Niniejszy rozdział ma na celu umożliwienie czytelnikowi szybkiego rozeznania się w kosztach związanych z prowadzeniem firmy w Berlinie. Zaprezentowanie ogólnych informacji na ten temat jest jednak stosunkowo trudnym zadaniem. Poszczególne pozycje w takiej kalkulacji zależą od konstrukcji przedsięwzięcia

(formy prawnej, przedmiotu działalności, liczby pracowników, lokalizacji itd.). Dlatego poniższe informacje stanowią jedynie przykłady i jako takie mają na celu zobrazowanie sytuacji. W każdym przypadku konieczne jest uwzględnienie indywidualnych założeń przedsięwzięcia, jak również ewentualnych zmian przepisów i cen.

Z fazą początkową inwestycji związanych jest wiele jednorazowych wydatków (zostały one uwzględnione w poszczególnych rozdziałach opisujących kolejne działania związane z zakładaniem firmy w Berlinie). Poniższe informacje dotyczą bieżących kosztów działalności.

KOSZTY PRACY

Koszty pracy obejmują ogół wszystkich nakładów poniesionych przez pracodawcę w związku z zatrudnianiem pracowników. Największą część to koszty wynagrodzeń oraz uiszczane przez pracodawcę składki na ubezpieczenie społeczne pracowników. Dodatkowo uwzględnić należy koszty doszktałania pracowników, a także niektóre podatki i pozostałe wydatki zaliczane do kosztów pracy. Te jednak w dużej mierze zależą od decyzji samego pracodawcy i dlatego trudno je oszacować.

W Niemczech nie ma pojęcia płacy minimalnej. W niektórych branżach obowiązują jednak ustalane taryfowo minimalne stawki wynagrodzeń, np. w budownictwie, dekarstwie, branży elektrycznej, sprzątaniu pomieszczeń i budynków, usługach pocztowych. Obowiązują one również tych pracodawców, którzy nie są stroną w żadnym układzie taryfowym. Stawki minimalne nie obowiązują osób prowadzących samodzielną działalność gospodarczą. We wszystkich pozostałych branżach wysokość wynagrodzenia uzgadniana jest pomiędzy pracodawcą i pracownikiem. Jednak zaoferowanie pracownikowi wynagrodzenia niższego o ponad 20% od stawki zwyczajowo przyjętej w danym regionie/branży (miarą jest stawka taryfowa), może zostać uznane za „sprzeczne z obyczajem”. W takim przypadku pracownik może sądowo domagać się stosownego wynagrodzenia. W przypadku, gdy wynagrodzenie jest znacznie niższe niż zwyczajowo przyjęte, pracodawca może zostać pociągnięty do odpowiedzialności karnej.

Wynagrodzenie za pracę

Informacje o minimalnych stawkach taryfowych można uzyskać na stronie internetowej Fundacji Hansa Böcklera (Hans-Böckler-Stiftung) pod adresem:

www.lohnspiegel.de/main/tariflohne_und_gehalter.

Przeciętne miesięczne płace brutto pracowników zatrudnionych w pełnym wymiarze godzin w wybranych branżach w Niemczech w 2008 r. (w euro)

Branża	Wynagrodzenie
Przemysł przetwórczy	3.654
Handel i naprawy samochodowe	3.224
Transport i magazynowanie	2.892
Hotelarstwo i gastronomia	1.959
Informacja i komunikacja	4.643

Źródło: Federalny Urząd Statystyczny

Ubezpieczenie społeczne

Zgodnie z niemieckim prawem, zarówno pracownik, jak i pracodawca zobowiązani są do odprowadzania (po połowie) obowiązkowych składek na ubezpieczenie społeczne. Podstawę do naliczenia składki stanowi wynagrodzenie brutto. Maksymalną stawkę składki na ubezpieczenie emerytalne i na ubezpieczenie na wypadek utraty pracy ustala się na podstawie z góry przyjętej stawki progowej, stanowiącej górną granicę kwoty wynagrodzenia, od której odprowadzane są składki.

Stawki składek na ubezpieczenie społeczne oraz stawki progowe obowiązujące w roku 2009

	Stawka składki	Stawki progowe (wynagrodzenie miesięczne)		Maks. kwota składki	
		Stare landy	Nowe landy	Stare landy	Nowe landy
Ubezpieczenie emerytalne	19,9%	5.400 euro	4.550 euro	1.074,60 euro	905,46 euro
Ubezpieczenie na wypadek utraty pracy	2,8%	5.400 euro	4.550 euro	151,20 euro	127,40 euro
Ubezpieczenie zdrowotne ¹	ok. 14%	3.675 euro		514,50	
Ubezpieczenie pielęgnacyjne ¹	1,95% ²	3.675 euro		71,66	

Źródło: www.deutsche-sozialversicherung.de

Do ustawowych obowiązków pracodawcy należy również uiszczanie składek na ubezpieczenie od wypadków przy pracy. Roczna składka, odprowadzana w pełnej wysokości przez pracodawcę, zapewnia pracownikowi ubezpieczenie od wypadków w miejscu pracy.

Inne ubezpieczenia obowiązkowe

Faktyczną kwotę składki oblicza się przy użyciu formuły:

$$\frac{\text{Wynagrodzenie} \times \text{klasa ryzyka} \times \text{stopa składki}}{1000}$$

Informacje o wysokości stopy składki i klasie ryzyka uzyskać można we właściwym dla danej branży zawodowym towarzystwie ubezpieczeniowym. Założyć można, że przeciętnie składka na ubezpieczenie od wypadków przy pracy wynosi 1,3% wynagrodzenia brutto, jednak wahania w zależności od branży są bardzo duże (od 0,2% np. w bankowości do 10% w przypadku branż o dużym ryzyku wystąpienia wypadku w czasie pracy).

Poniżej przytaczamy dwa przykłady naliczania składki dla różnych branż przy rocznym wynagrodzeniu w wys. 30.000 euro:

Handel detaliczny tekstyliami: $30.000 \text{ euro} \times 1,7 \times 3,72 \text{ euro} / 1000 = 189,72 \text{ euro}$

Branża spedycyjna: $30.000 \text{ euro} \times 7,6 \times 2,30 \text{ euro} / 1000 = 524,40 \text{ euro}$

Dalsze informacje dostępne są w Internecie na stronach zawodowych towarzystw ubezpieczeniowych (niem. Berufsgenossenschaft): www.hvbg.de.

Zestawienia statystyczne dot. wysokości przeciętnych wynagrodzeń, z uwzględnieniem różnych branż są dostępne na stronach internetowych Federealnego Urzędu Statystycznego (Statistisches Bundesamt):

Inne adresy internetowe

¹ Przedstawione stawki progowe odnoszą się do ustawowego ubezpieczenia zdrowotnego. Dla ubezpieczeń prywatnych stawka ta jest nieznacznie niższa.

² Dodatkowa opłata dla bezdielnych w wys. 0,25 %.

http://www.statistikportal.de/Statistik-Portal/de_zs22_bund.asp
i Urzędu Statystycznego Berlina i Brandenburgii (Amt für Statistik
Berlin Brandenburg):
[http://www.statistik-berlin-brandenburg.de/produkte/jahrbuch/
jb2008/BE_Jahrbuch_2008.pdf](http://www.statistik-berlin-brandenburg.de/produkte/jahrbuch/jb2008/BE_Jahrbuch_2008.pdf)
=> 18 Verdienste

Nieodpłatne informacje o wynagrodzeniach w 250 różnych zawo-
dach są dostępne na stronie:
www.lohnspiegel.de/main/LohnundGehaltsCheck

PODATKI³

Zysk z działalności gospodarczej podlega opodatkowaniu. W przypadku osób prowadzących działalność na własny rachunek oraz spółek osobowych zysk podlega opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych (niem. Einkommensteuer), zaś w przypadku spółek kapitałowych (np. spółki z o.o. czy akcyjnej), podatkiem dochodowym od spółek (niem. Körperschaftsteuer). Poza tym, wszystkie podmioty prowadzące działalność gospodarczą (do tej grupy nie zalicza się w Niemczech osób wykonujących wolne zawody) są obowiązane płacić specjalny podatek od prowadzenia działalności gospodarczej (niem. Gewerbesteuer).

Wynik finansowy ustalany jest na podstawie książki przychodów i rozchodów bądź w oparciu o księgi rachunkowe (pełną księgowość). Obowiązek prowadzenia pełnej księgowości dotyczy wszystkich podmiotów zarejestrowanych w rejestrze handlowym. „Zarejestrowani kupcy”, którzy w okresie dwóch następujących po sobie lat nie wykazują obrotów większych niż 500.000 euro rocznie i nie osiągają z działalności gospodarczej zysku przekraczającego 50.000 euro rocznie są jednak z tego obowiązku zwolnieni.

Ustalenie wyniku finansowego

Podmioty gospodarcze nie posiadające wpisu do rejestru handlowego są zobowiązane do prowadzenia pełnej księgowości w przypadku, kiedy spełniają przynajmniej jeden z poniższych warunków:

- wykazują obrót większy niż 500.000 euro rocznie albo
- osiągają zysk z działalności gospodarczej przekraczający 50.000 euro rocznie.

Każdemu przedsiębiorcy, który rozpoczyna działalność gospodarczą urząd skarbowy przysyła formularz do rejestracji podatkowej. W formularzu przedsiębiorca zobowiązany jest podać swoje dane osobowe oraz przede wszystkim dane dot. wysokości szacowanego zysku i pozostałych przychodów.

Rejestracja podatkowa

³ Informacje zawarte w niniejszym opracowaniu odnoszą się do osób podlegających nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu w RFN i nie uwzględniają postanowień polsko-niemieckiej umowy o zapobieganiu podwójnemu opodatkowaniu.

**Podatek dochodowy
od osób fizycznych**

Podatek dochodowy od osób fizycznych to podatek od dochodu osiąganego w ciągu roku kalendarzowego. Uwzględnia się tutaj również zysk z działalności gospodarczej. Jeżeli dochód do opodatkowania jest mniejszy niż 7.834 euro (w 2009 r., w 2010 r. będą to 8.004 euro) to obowiązek uiszczenia podatku nie istnieje. Stawka podatkowa wzrasta progresywnie w zależności od dochodu i wynosi od 14 do 42% (45%⁴). Po przekroczeniu górnego progu podatkowego w wysokości 52.552 euro (w 2009 r., od 2010 r. będą to 52.882 euro), stawka nie wzrasta i pozostaje proporcjonalna.

Od 01.01.2008 spółki osobowe prowadzące pełną księgowość mają możliwość opodatkowania zysków zatrzymanych w spółce obniżoną stawką podatku w wysokości 28,25 % (plus dodatek solidarnościowy). Równolegle naliczany podatek od działalności gospodarczej może być i w tym przypadku rozliczany z podatkiem dochodowym. Jednak w momencie późniejszego wypływu zysku ze spółki następuje jego opodatkowanie, analogiczne do opodatkowania dywidend w spółkach kapitałowych, podatkiem w wysokości 25%. W ten sposób, w przypadku późniejszego wypływu zysku ze spółki, może dojść do opodatkowania łącznie wyższą stawką podatku niż w przypadku zastosowania „normalnego” opodatkowania.

**Podatek
od wynagrodzeń**

Podatek od wynagrodzeń jest szczególnym rodzajem podatku dochodowego od osób fizycznych. Jest potrącany od wynagrodzenia zatrudnionych pracowników. Obowiązek podatkowy spoczywa na pracowniku.

Zatrudniając pracowników, pracodawca jako płatnik jest zobowiązany potrącić i odprowadzić do urzędu skarbowego podatek od wynagrodzeń przy każdej wypłacie. Obok podatku od wynagrodzeń, pracodawca jest zobowiązany do potrącania i odprowadzania dodatku solidarnościowego (niem. Solidaritätszuschlag) i podatku kościelnego (niem. Kirchensteuer). Podatek kościelny potrącany jest naturalnie tylko wtedy, gdy pracownik jest członkiem kościoła, który pobiera podatek. W Berlinie stawka podatku kościelnego wynosi 9%, natomiast stawka dodatku solidarnościowego - 5,5% (i jest jednolita na terenie całych Niemiec). Podstawą naliczenia obu podatków jest kwota podatku od wynagrodzeń.

⁴ Stawka tzw. „podatku od bogatych”, niem. „Reichensteuer” od rocznych dochodów od 250.400 euro; w przypadku wspólnie rozliczających się małżonków kwota ta zostaje podwojona.

Osoby pozostające w stosunku pracy w niepełnym wymiarze lub krótkookresowo podlegają szczególnym regulacją.

Opodatkowaniu podatkiem dochodowym od spółek podlegają wszelkie dochody spółki kapitałowej (jak np. spółka z o.o. albo akcyjna). W wyniku reformy Ustawy o podatkach przedsiębiorstw stawka podatkowa została od 01.01.2008 obniżona i wynosi 15%.

**Podatek
dochodowy
od spółek**

Zysk wypłacany przez spółkę kapitałową jej udziałowcom podlega powtórnie opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych (jako przychód z kapitału). Od 01.01.2009 w związku z wprowadzeniem podatku od dochodów kapitałowych (niem. Abgeltungssteuer) nastąpiły tutaj zmiany (wcześniej stosowano tzw. metodę opodatkowania połowy dochodów). Zysk wypłacany z udziałów stanowiących prywatny majątek udziałowca jest opodatkowywany podatkiem od dochodów kapitałowych w wysokości 25% (z możliwością skorzystania z tzw. opcji wymiarzenia podatku - niem. Veranlagungsoption, w przypadku kiedy mająca zastosowanie stawka podatku dochodowego od osób fizycznych jest niższa). W przypadku zysku wypłacanego z udziałów stanowiących majątek spółki (np. GmbH & Co. KG) stosowana jest metoda opodatkowania części dochodów (niem. Teileinküfteverfahren). Polega ona na tym, że przy ustalaniu wysokości dochodów 60% kwoty wypłacanej udziałowcom zaliczana jest do podstawy opodatkowania a pozostałe 40% pozostają nieopodatkowane.

W przypadku kiedy udziałowcem jest spółka kapitałowa, np. GmbH, dywidenda, w celu uniknięcia wielokrotnego opodatkowania, pozostaje w 95% nieopodatkowana.

Opodatkowaniu podatkiem od działalności gospodarczej podlegają wszystkie krajowe podmioty prowadzące działalność gospodarczą, niem. Gewerbebetriebe (jak już wspomniano do tej grupy nie zalicza się w Niemczech osób wykonujących wolne zawody)

**Podatek
od działalności
gospodarczej**

Podstawą opodatkowania podatkiem od działalności gospodarczej jest dochód wynikający z bilansu podatkowego (niem. Gewerbeertrag). Dla potrzeb podatku od działalności gospodarczej koryguje się go o poszczególne doliczenia i odliczenia.

Dochód podatkowy

Naliczanie podatku Dochód podatkowy zaokrągla się najpierw do pełnych 100 euro. Osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek i spółki osobowe mają prawo do odliczenia kwoty wolnej od podatku w wysokości 24.500 euro, jednak nie wyższej niż kwota zaokrąglonego dochodu podatkowego. Spółkom kapitałowym nie przysługuje prawo odliczenia kwoty wolnej od podatku. Następnie kwota dochodu podatkowego jest mnożona przez wskaźnik podatkowy (niem. Steuermesszahl).

Od 01.01.2008 wynosi on 3,5% dla osób prowadzących działalność gospodarczą na własny rachunek, spółek osobowych i dla spółek kapitałowych.

Uzyskany w ten sposób wynik stanowi tzw. podstawę wymiaru podatku (niem. Steuermessbetrag).

Przykład:

dochód podatkowy spółki jawnej:	50.357 euro
zaokrąglony	50.300 euro
kwota wolna od podatku	24.500 euro
<hr/>	
skorygowany (o kwotę wolną od podatku) dochód podatkowy	25.800 euro
z tego	
25.800 euro x 3,5 %	
Podstawa wymiaru podatku	903 euro

Źródło: Izba Przemysłowo-Handlowa w Stuttgarcie

Podstawa wymiaru podatku jest następnie mnożona przez współczynnik wymiaru stawki tego podatku, który to współczynnik ustala gmina, na terenie której siedzibę ma przedsiębiorstwo. W Berlinie współczynnik ten wynosi 410%. Należność z tytułu podatku od działalności gospodarczej dla powyższego przykładu wynosi: 903 euro x 410% (Berlin) = 3.702,30 euro.

Zaliczenie na poczet podatku dochodowego Podatek od działalności gospodarczej zaliczany jest do wydatków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej (stanowi koszt uzyskania przychodu). W przypadku osób prowadzących

działalność gospodarczą i spółek osobowych podatek od działalności gospodarczej jest dodatkowo ryczałtowo (w wysokości 3,8-krotności kwoty podstawy wymiaru podatku) zaliczany na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych, w tej jego części, która dotyczy dochodów uzyskiwanych z prowadzonej działalności gospodarczej.

Przedmiotem opodatkowania podatkiem VAT (w Niemczech stosowany jest również termin Umsatzsteuer, niem. podatek obrotowy) są obroty osiągane w ramach prowadzonej działalności gospodarczej na terenie Niemiec. Stawka podatku wynosi 19%, a dla obrotu pewnymi towarami i usługami (jak np. książki i gazety, wiele produktów spożywczych, świadczenie usług transportu osobowego) - 7%. Naliczenie i odprowadzenie podatku (w formie comiesięcznej deklaracji zaliczki na poczet podatku w przypadku rozpoczynających działalność gospodarczą) do urzędu skarbowego jest obowiązkiem każdego przedsiębiorcy. Po upływie dwóch lat deklaracje składane są kwartalnie, chyba że podatek za poprzedni rok przekroczy kwotę 7.500 euro (wówczas wymagane są w dalszym ciągu miesięczne deklaracje). W przypadku kiedy podatek za rok poprzedni wynosi mniej niż 1.000 euro, urząd skarbowy może zwolnić przedsiębiorcę z obowiązku składania deklaracji i wpłaty zaliczek. Tzw. mały przedsiębiorca (łączna kwota obrotu rocznego i podatku VAT w roku rozpoczęcia działalności nie przekracza 17.500 euro, w kolejnych latach działalności spełnione muszą być dwa warunki: obrót w roku poprzednim nie przekroczył kwoty 17.500 euro, w roku bieżącym nie przekroczy najprawdopodobniej 50.000 euro) jest podatnikiem podmiotowo zwolnionym z podatku. Oznacza to, że nie składa on deklaracji i zeznań podatkowych, a także nie ma prawa do wykazywania w fakturach własnych podatku należnego ani do odliczania podatku naliczonego (z faktur obcych).

Podatek VAT / Podatek naliczony

Podatek naliczony w związku z zakupem towarów/usług może zostać odliczony, jeżeli zakupione towary są związane ze sprzedażą opodatkowaną. To znaczy, że podatek VAT, w wysokości wykazanej na rachunku przez dostawcę towarów/usług, zostanie rozliczony z podatkiem, który przedsiębiorca powinien odprowadzić do urzędu skarbowego. Wyjątek stanowią mali przedsiębiorcy (patrz wyżej), którym ta możliwość nie przysługuje. By móc korzystać z możliwości

zwrotu podatku naliczonego, mogą oni zrezygnować ze zwolnienia podatkowego i płacić podatek VAT na zasadach ogólnych.

Forma prawna a opodatkowanie Wybrana dla przedsiębiorstwa forma prawna nie pozostaje bez wpływu na obciążenia podatkowe. Przy zakładaniu firmy należy więc poświęcić temu aspektowi szczególną uwagę. Z drugiej strony nie może on jednak stanowić jedyne kryterium wyboru formy prawnej działalności. Bardzo istotne są także takie kwestie jak: odpowiedzialność majątkowa i osobista, koszty związane z prowadzeniem firmy w wybranej formie prawnej, obowiązek publikowania informacji związanych z działalnością przedsiębiorstwa czy też kwestia możliwości pozyskania kapitału.

Poniższa tabela przedstawia niektóre aspekty podatkowe, ważne przy wyborze formy prawnej przedsiębiorstwa:

	Działalność na własny rachunek/ spółka osobowa	Spółka kapitałowa
Podatek dochodowy	<ul style="list-style-type: none"> • podatek dochodowy od osób fizycznych • taryfa progresywna • kwota wolna od podatku 	<ul style="list-style-type: none"> • podatek dochodowy od spółek • jednolita stawka podatkowa w wys. 15% • brak kwoty wolnej od podatku
Podatek od działalności gospodarczej	<ul style="list-style-type: none"> • wskaźnik podatkowy 3,5% • kwota wolna od podatku 24.500 euro • zaliczenie na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • wskaźnik podatkowy 3,5% • brak kwoty wolnej od podatku • brak możliwości zaliczenia na poczet podatku dochodowego
Rozliczanie straty	<ul style="list-style-type: none"> • możliwe rozliczenie straty z dochodami z innych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> • brak możliwości wyrównania straty z dochodami właściciela
Ustalenie wyniku finansowego	<ul style="list-style-type: none"> • wynagrodzenie przedsiębiorcy, rezerwy na fundusz emerytalny i odsetki od pożyczek nie stanowią kosztów uzyskania przychodu 	<ul style="list-style-type: none"> • wynagrodzenie przedsiębiorcy, rezerwy na fundusz emerytalny i odsetki od pożyczek stanowią koszt uzyskania przychodu
Zakres ewidencji księgowej	<ul style="list-style-type: none"> • pełna księgowość albo książka przychodów i rozchodów 	<ul style="list-style-type: none"> • obowiązek prowadzenia pełnej księgowości

Źródło: Izba Przemysłowo-Handlowa w Stuttgart

Koszty prowadzenia księgowości i doradztwa podatkowego Czynności związane z prowadzeniem księgowości i doradztwem podatkowym mogą zostać powierzone doradcy podatkowemu. Wysokość opłat za usługi doradztwa podatkowego i księgowego regulowana jest przez Ministerstwo Finansów, jednak w pewnym zakresie mogą one być ustalane indywidualnie przez doradców.

Przeważająca część opłat pobieranych za usługi świadczone przez doradców podatkowych kształtuje się w zależności od wartości przedmiotu doradztwa i jest podana w tabelach A-D w rozporządzeniu o opłatach pobieranych za usługi w zakresie doradztwa podatkowego (Steuerberatergebührenverordnung, STBGebV). Można się z nimi zapoznać na stronie: www.stbkammer-berlin.de/Dokumente/StBGebVO.pdf. Ogólne zestawienie opłat dostępne jest na stronie: www.bstbk.de.

Przykład 1: miesięczne koszty prowadzenia księgowości dla firmy jednoosobowej

Rodzaj usługi	Wartość przedmiotu usługi	Tabela ze stawkami za daną usługę	Opłata w euro
Prowadzenie księgowości łącznie z kontowaniem rachunków	100.000 euro	C	150,00
Prowadzenie kont wynagrodzeń i sporządzenie rozliczenia wynagrodzenia (2,60 - 15,00 euro za 1 pracownika)	3 pracowników		30,00
Przygotowanie deklaracji dla instytucji ubezpieczeń społecznych (19,00 - 46,00 euro za ½ godziny)	0,5 h		30,00
Zwrot poniesionych wydatków (porto, telefon itd.)			36,00
Wynagrodzenie Podatek VAT 19%			216,00 41,04
Kwota			257,04

Źródło: www.bstbk.de

Przykład 2: zamknięcie roku obrotowego i sporządzenie deklaracji podatkowych dla firmy jednoosobowej

Rodzaj usługi	Wartość przedmiotu usługi	Tabela ze stawkami za daną usługę	Opłata w euro
Sporządzenie bilansu i rachunku zysków i strat	87.500 euro	B	849,00
Deklaracja podatku od działalności gosp. (na podstawie dochodu podatkowego)	6.000 euro (min. wartość)	A	67,60
Deklaracja podatku VAT	10.000 euro	A	145,80
Zwrot poniesionych wydatków (porto, telefon itd.)			50,15
Wynagrodzenie Podatek VAT 19%			1112,55 211,38
Kwota			1.323,93

Źródło: www.bstbk.de

KOSZTY NAJMU LOKALU

W porównaniu z innymi niemieckimi metropoliami, koszty najmu lokalu w Berlinie kształtują się na stosunkowo niskim poziomie. Bogata oferta wysokiej klasy wolnych powierzchni gospodarczych sprawia, że warunki najmu są bardzo korzystne.

Korzyści lokalizacji w Berlinie

- bogata oferta dostępnych w krótkim czasie nowoczesnie wyposażonych powierzchni
- interesujące nowe projekty budowlane o atrakcyjnym położeniu
- jak na metropolię bardzo korzystne ceny najmu
- najnowocześniejsza infrastruktura telekomunikacyjna
- wymienita infrastruktura drogowa i logistyczna
- rosnące zaangażowanie krajowych i zagranicznych inwestorów na rynku nieruchomości w Berlinie.

Koszty najmu

Ponieważ koszt najmu 1 m² podlega dużym wahaniom (często nawet w obrębie tej samej dzielnicy), przedstawione w poniższej tabeli ceny są jedynie orientacyjne. Poniższe ceny dotyczą czynszu netto (bez uwzględnienia opłaty za ogrzewanie i innych opłat eksploatacyjnych).

Koszty najmu biura w Berlinie (w euro / m²/ miesiąc)

Położenie	Stawka przeciętna	Stawka maksymalna ⁵
Top City		
City West	11,90	18,20
City Ost	15,80	22,00
Potsdamer Platz	16,30	21,00
City		
Hackescher Markt	14,00	16,00
Checkpoint Charlie	10,70	14,20
Charlottenburg	10,00	13,20
Obrzeża City		
Friedrichshain-Kreuzberg	8,20	10,80
Prenzlauer Berg	6,30	8,00
Reinickendorf	8,10	8,50

Źródło: Atisreal GmbH, City Report Berlin 2008

⁵ Dotyczy 3-5% rynku

Wg Aengevelt-Research w 2008 r. dokonano w Berlinie obrotu nieruchomościami o powierzchni ok. 356.000 m² (w 2007: 279.000 m²), co oznacza znaczny wzrost zainteresowania nieruchomościami o przeznaczeniu produkcyjnym i magazynowym.

Obiekty pod działalność gospodarczą

2008	Stawki średnie w €/m ²	Rozpiętość stawek
Hale, powierzchnie magazynowe i serwisowe (nowo budowane)	4,50	3,60-5,50
Hale nowo budowane zasoby	4,10	3,60-4,50
	2,70	1,80-4,50
Powierzchnie serwisowe nowo budowane zasoby	5,00	4,50-5,50
		3,50-5,50

Czynsze

Źródło: Aengevelt-Research, City Report Berlin 2009/2010, Nr. 18

Ceny kupna działek pod działalność gospodarczą są niewysokie i w zależności od położenia, rodzaju, sposobu użytkowania i wielkości wynoszą ok. 30-120 euro/m² za działki w pełni uzbrojone.

Ceny kupna

W celu pełnego określenia kosztów użytkowania nieruchomości, do kosztów czynszu należy doliczyć opłaty eksploatacyjne. Opłaty eksploatacyjne są odprowadzane w postaci rat ryczałtowych, które na koniec roku rozliczane są z faktycznymi wydatkami (co powoduje konieczność dopłaty lub zwrot nadpłaconych kosztów). W skład tych opłat wchodzi m.in.: podatki, ubezpieczenia, ogrzewanie, woda, ścieki, sprzątanie obiektu, praca dozorczy/konserwatora. W Berlinie koszty te kształtują się przeciętnie na poziomie ok. 3 euro za metr kwadratowy.

Koszty eksploatacji biura

Na stronie www.verivox.de, największym niezależnym niemieckim portalu dla konsumentów energii i telekomunikacji, znajduje się lista wszystkich dostawców gazu, energii elektrycznej i usług telekomunikacyjnych. Na portalu jest możliwość porównania cen różnych oferentów. I tak np. przy zużyciu gazu do 20.000 kWh rocznie najtańsza oferta dla klientów instytucjonalnych wynosi 826,52 euro (dla porównania standardowa usługa GASAG-Komfort kosztuje 1.016,00 euro). Koszty energii elektrycznej przy zużyciu do 4.000 kWh rocznie wynoszą 564,24 euro (najtańsza oferta). Dla porównania usługa Vattenfall Berlin Profi kosztuje 711,92 euro.

Energia ciepła i elektryczna

Telefon Na rynku dostępnych jest wiele taryf różnych oferentów. Poniższy przykład przedstawia wybrane taryfy firmy Deutsche Telekom. Jednorazowa opłata za podłączenie w Deutsche Telekom wynosi 59,95 euro.

Krótki zarys taryf Deutsche Telekom

Taryfa stacjonarna	Opłata podstawowa (euro)		Połączenia lokalne (ct/min)	Połączenia międzynarodowe (ct/min)	Połączenia z siecią komórkową (ct/min.)
	T-Net	T-ISDN			
Call Plus	18,95	26,95	od 3,0	od 12,6	od 21,2
Call Start	17,95	25,95	2,9	od 2,9	19
Call Basic	19,95	27,95	120 min. w ramach opłaty, pozostałe 2,9	2,9	19
Call Comfort	29,95	37,95	0	od 2,9	19

Oferta specjalnych taryf biznesowych, zarówno dla małych, jak i dużych klientów jest bogata i zróżnicowana. Trudno byłoby przedstawić wszystkie oferty, nawet tylko dla Deutsche Telekom. Interesująca jest np. taryfa internetowa „T-DSL”. (tabela poniżej).

	Jednorazowa opłata za podłączenie	Miesięczna opłata za użytkowanie
T-Home DSL 2000	6,99 euro	29,95 euro
T-Home DSL 6000	6,99 euro	39,95 euro
(Flat) 16000	6,99 euro	49,95 euro

Porównanie taryf telefonicznych (w ciągu dnia)

	Połączenie krajowe	Połączenie z siecią komórkową	Połączenie z Polską
Deutsche Telekom	3,0 ct/min	21,2 ct/min	25,2 ct/min
Aktualnie najtańszy oferent	2,0 ct/min	12,0 ct/min	0,50 ct/min

Źródło: www.telekom.de, www.billiger-telefonieren.de, www.telfarif.de

Przykładowe koszty sprzątania (dwa razy w tygodniu) biura o powierzchni ok. 300 m² wynoszą miesięcznie ok. 300 euro.

Sprzątanie

UŻYTKOWANIE POJAZDÓW MECHANICZNYCH

W przypadku motocykli i samochodów osobowych wysokość podatku zależy od pojemności skokowej silnika, a w przypadku samochodów ciężarowych i naczep - od dopuszczalnej masy całkowitej. W przypadku samochodów osobowych i ciężarowych powyżej 3,5t kwota podatku pozostaje dodatkowo w ścisłym związku z poziomem emisji spalin.

Podatek roczny od motocykli wynosi 1,84 euro za każde 25 centymetrów sześciennych pojemności skokowej. Dla samochodów osobowych o szczególnie niskiej emisji spalin przewidziana stawka podatkowa wynosi 2,00 euro za każde 100 cm sześciennych pojemności skokowej (pojazdy z silnikiem benzynowym) i 9,50 euro (z silnikiem Diesla).

Podatek od pojazdu mechanicznego

Podatek roczny dla samochodów osobowych za każde kolejne 100 cm³

Norma emisji spalin	Silnik benzynowy	Silnik Diesla
Euro 3 lub Euro 4	6,75 euro	15,44 euro
Euro 2	7,36 euro	16,05 euro
Euro 1	15,13 euro	27,35 euro

Źródło: www.bundesfinanzministerium.de

Dla samochodów osobowych o innym napędzie (nie pozwalającym na określenie pojemności skokowej silnika), podatek nalicza się wg dopuszczalnej masy całkowitej. Również w przypadku innych pojazdów mechanicznych – także samochodów ciężarowych – o masie całkowitej do 3,5t, podatek naliczany jest w zależności od masy (i wynosi maksymalnie 210 euro rocznie).

Dla samochodów ciężarowych powyżej 3,5t obowiązuje taryfa progresywna, uzależniona od klasy emisji spalin i hałasu. Maksymalne stawki są przedstawione w tabeli poniżej:

Klasa	Roczna stawka maksymalna w euro
Klasa emisji substancji szkodliwych S 2	556
Klasa emisji substancji szkodliwych S 1	914
Klasa hałasu G 1	1.425
Pojazdy nie należące ani do S 1, ani do G 1	1.681

Źródło: www.bundesfinanzministerium.de

Roczna stawka podatku dla naczep wynosi 7,46 euro za każde 200kg dopuszczalnej masy całkowitej, nie więcej jednak niż 373,24 euro.

Ubezpieczenie pojazdu

Na wysokość składki ubezpieczeniowej dla samochodu osobowego mają wpływ: typ pojazdu (częstotliwość występowania usterek i związane z tym koszty napraw), miejsce rejestracji (regiony wiejskie są tańsze), klasa wypadkowa (okres bezwypadkowej jazdy), czy z samochodu korzystają osoby poza właścicielem, miejsce parkowania (garaż, ulica).

Z uwagi na liczne rabaty, oferta ubezpieczeń dla pojazdów mechanicznych jest mało przejrzysta. Porównanie ofert dostępne jest np. na stronie: <http://www.financescout24.de>.

Przykład

Ubezpieczenie OC i autokasko dla samochodu Golf IV, 74 KW, przebieg rocznie średnio 15.000 km przy 100% składce wynosi 1.376 euro (źródło: www.artus-gruppe.com/compac).

Inne adresy internetowe

<http://www.kfz-steuer.de>

<http://www.bundesfinanzministerium.de/Steuern>

UBEZPIECZENIA DLA FIRM

Oferta na niemieckim rynku ubezpieczeń jest bardzo różnorodna. Nie wszystko jednak, co da się ubezpieczyć, ubezpieczenia rzeczywiście wymaga. Należy więc przede wszystkim rozważyć zawarcie ubezpieczenia na wypadek takiego ryzyka, w przypadku którego szkoda może mieć najpoważniejsze skutki finansowe dla przedsiębiorstwa. Przed przyjęciem oferty, a najlepiej nawet jeszcze przed rozmową z przedstawicielem towarzystwa ubezpieczeniowego, warto zasięgnąć informacji u niezależnych oferentów.

Ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej

Przepisy niemieckiego kodeksu cywilnego (BGB) przewidują obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej umyślnie lub nieumyślnie osobie trzeciej. Ponieważ za szkody wyrządzone osobom trzecim, np. na terenie zakładu, przedsiębiorca może odpowiadać całym swoim majątkiem osobistym, zaleca się w pierwszej kolejności zawarcie ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej. Pokrywa ono szkody powstałe na terenie przedsiębiorstwa (np. klient poślizgnął się na rozlanym oleju) i szkody, które nastąpiły w trakcie wykonywania czynności poza obszarem przedsiębiorstwa czy zakładu (np. w czasie napraw). Ubezpieczony jest właściciel przedsiębiorstwa i ew. dodatkowo pracownicy. Polisy ubezpieczeniowe różnią się w zależności od branży i ryzyka.

Przykład:

W firmie budowlanej zatrudniającej 5 osób, przy podstawowej sumie ubezpieczeniowej w wysokości 3 mln euro za szkody osobowe, majątkowe i związane z wykonywaniem działalności, składka wynosi 1.100 euro rocznie (źródło: www.artus-gruppe.com/compac).

Ubezpieczenie majątkowe obejmuje szkody spowodowane przez:

Ubezpieczenie majątkowe

1. pożar (łącznie z uderzeniem pioruna)
2. włamanie/kradzież
3. zalanie/ pęknięcie rury

Przykład:

Przy sumie ubezpieczenia w wys. 50.000 euro i udziale własnym w wys. 250 euro składka kształtuje się na poziomie ok. 375 euro rocznie (źródło: www.artus-gruppe.com/compac).

Ubezpieczenie majątkowe może zostać zawarte w wielu innych specyficznych formach, które wymagają specjalistycznej porady (np.: ubezpieczenie maszyn, infrastruktury komunikacyjnej, montażu, środków transportu).

Przykład dla ubezpieczenia urządzeń elektronicznych:

W przypadku ubezpieczenia obejmującego straty spowodowane przeciążeniem sieci elektrycznej, błędami w obsłudze lub kradzieżą, przy sumie ubezpieczenia w wys. 70.000 euro i przy udziale własnym w wys. 150 euro, składka wynosi 250 euro (źródło: www.artus-gruppe.com/compac).

**Ubezpieczenie
na wypadek prze-
stoju w działalności
przedsiębiorstwa**

Ten rodzaj ubezpieczenia może zostać zawarty jako uzupełnienie ubezpieczenia na wypadek pożaru albo/i kradzieży z włamaniem. Daje ono możliwość sfinansowania dłuższych przerw w działalności przedsiębiorstwa, spowodowanych przez rozmaite szkody, np. kradzież z włamaniem, pożar, burza. W takich przypadkach ubezpieczenie pokrywa głównie bieżące koszty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, jak np.: czynsz czy wynagrodzenia, ale także koszty dodatkowe związane np. z koniecznością wypłaty dodatkowego wynagrodzenia za nadgodziny lub wynajmu pomieszczeń produkcyjnych i magazynowych.

ZUKUNFT klipp+ klar**Informationszentrum der deutschen Versicherer**

Centrum informacyjne niemieckich ubezpieczycieli

Wilhelmstr. 43/43G, 10117 Berlin

Tel.: (00 49 800) 33 99 399

Informacja dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą

<http://www.klipp-und-klar.de>

Przydatne adresy**GDV Gesamtverband der Deutschen****Versicherungswirtschaft e.V.**

Wilhelmstr. 43/43G, 10117 Berlin

Tel.: (00 49 30) 20 20 50 00

<http://www.gdv.de>

Istotne informacje na temat wszystkich kwestii związanych z rynkiem ubezpieczeń, bogaty serwis dla dziennikarzy, klientów i specjalistów

DVS Deutscher Versicherungs-Schutzverband e.V

Breite Straße 98, D-53111 Bonn

Tel.: (00 49 228) 98 22 30

Fax: (00 49 228) 63 16 51

E-mail: info@dvs-schutzverband.de, www.dvs-schutzverband.de

DVS reprezentuje interesy ubezpieczających się podmiotów gospodarczych w RFN

Inne adresy internetowe:

porównanie ofert, doradztwo ubezpieczeniowe:

www.versicherungen.de

www.versicherung-vergleiche.de

www.haftpflicht-info24.de

www.finanzscout24.de

www.artus-gruppe.com/compac

SKŁADKI CZŁONKOWSKIE

Obowiązkowa przynależność do izby

Z chwilą zgłoszenia działalności gospodarczej, przedsiębiorstwo staje się automatycznie członkiem albo izby przemysłowo-handlowej (niem. Industrie- und Handelskammer, skr. IHK), albo izby rzemieślniczej (niem. Handwerkskammer, niem. HWK). Obie organizacje są korporacjami prawa publicznego, których członkami są wszystkie podmioty prowadzące działalność gospodarczą w Berlinie (przemysł, usługi i handel w IHK; rzemiosło w HWK). Obie izby są organizacjami samorządu gospodarczego, nie związkami / zrzeszeniami czy urzędami. Na swoją działalność nie otrzymują żadnych subwencji ze strony państwa, finansują się ze składek i opłat za świadczone usługi.

Wysokość składki członkowskiej w obu izbach jest uzależniona od dochodów i wielkości przedsiębiorstwa. Składają się na nią składka podstawowa i opłata dodatkowa, która zależna jest od wysokości dochodu podatkowego, ew. zysku na działalności gospodarczej.

Izba Przemysłowo-Handlowa (IHK)

Przedsiębiorstwo staje się członkiem Izby Przemysłowo-Handlowej w Berlinie z chwilą, gdy ustanowi swoją główną siedzibę w Berlinie. Obowiązek członkostwa w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Berlinie powstaje również, gdy przedsiębiorstwo prowadzi zakład/oddział albo punkt sprzedaży w Berlinie, niezależnie od faktu przynależności przedsiębiorstwa do innej izby przemysłowo-handlowej w miejscu jego głównej siedziby.

Wysokość składki

Zasadniczo członkowie izby zobowiązani są do odprowadzania tzw. składki podstawowej. Stawki obowiązujące w 2009 r. przedstawione są w tabeli.

Podstawowe składki członkowskie w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Berlinie na rok 2009 w euro

Dochód podatkowy ⁶ (ew. zysk)	Podmioty nie podlegające wpisowi do rejestru handlowego	Podmioty podle- gające wpisowi do rejestru handlowego
strata	0	125
do 5.200	0	125
do 15.000	50	125
do 30.000	75	125
do 50.000	125	125
do 100.000	200	200
do 200.000	400	400
do 400.000	750	750
do 800.000	1.300	1.300
do 1.500.000	2.500	2.500
do 3.000.000	5.000	5.000
do 5.000.000	7.500	7.500
do 10.000.000	10.000	10.000
powyżej 10.000.000	15.000	15.000

Źródło: Izba Przemysłowo-Handlowa w Berlinie

Przedsiębiorstwa, które spełniają dwa z trzech kryteriów:

- ponad 250 zatrudnionych
- suma bilansowa powyżej 10,68 mln euro
- obrót powyżej 21,72 mln euro

płacą składkę w wysokości 20.000 euro.

**Składki odprowa-
dzone przez duże
przedsiębiorstwa**

W tej kwocie może ewentualnie zostać uwzględniona tzw. opłata dodatkowa, ale tylko do wysokości 13.500 euro. Przedsiębiorstwa, w przypadku których kwota należnej opłaty dodatkowej przekracza 13.500 euro, odprowadzają ją w pełnej wysokości, a składkę zgodnie z tabelą określającą wysokość składki podstawowej.

Opłata dodatkowa naliczana jest zgodnie z formułą:
dochód podatkowy (względnie zysk) x 0,45%.

**Naliczanie opłaty
dodatkowej**

W przypadku osób fizycznych i spółek osobowych dochód podatkowy, stanowiący podstawę naliczenia opłaty dodatkowej, zostaje pomniejszony o tzw. kwotę wolną w wysokości 15.340 euro.

⁶ Dochodem podatkowym jest dochód wynikający z bilansu podatkowego.

Zwolnienia z opłat Osoby fizyczne rozpoczynające działalność gospodarczą, których dochód podatkowy lub zysk z działalności gospodarczej nie przekracza 25.000 euro, są zwolnione od odprowadzania składki i opłaty dodatkowej w roku rozpoczęcia działalności i w roku następnym, zaś przez kolejne dwa lata z opłaty dodatkowej.

Izba Rzemieślnicza (HWK) Do uiszczania składek zobowiązane są wszystkie podmioty prowadzące działalność rzemieślniczą lub pokrewną rzemiosłu.

Wysokość składki Stawki obowiązujące w 2009 r. przedstawione są w tabeli.

Podstawowe składki członkowskie w Izbie Rzemieślniczej w Berlinie na rok 2009

Przedsiębiorstwa nie wykazujące dochodu podatkowego / zysku		Przedsiębiorstwa wykazujące dochód podatkowy / zysk	
Prowadzący działalność na własny rachunek i spółki osobowe	Osoby prawne	Prowadzący działalność na własny rachunek i spółki osobowe	Osoby prawne
135,00 euro	205,00 euro	250,00 euro	365,00 euro

Źródło: Izba Rzemieślnicza w Berlinie

Składka dodatkowa Izba Rzemieślnicza nalicza jeszcze składkę dodatkową w wysokości 0,87% od dochodu podatkowego uzyskanego w roku, leżącego trzy lata wstecz od roku, za który odprowadzana jest składka (np. dla 2009 r. będzie to rok 2006) po uwzględnieniu kwoty wolnej w wysokości 5.112,92 euro.

Zwolnienia z opłat Osoby fizyczne rozpoczynające działalność gospodarczą, których dochód podatkowy lub zysk z działalności gospodarczej nie przekracza 25.000 euro są zwolnione z obu składek w roku rozpoczęcia działalności, z połowy składki podstawowej i ze składki dodatkowej w roku drugim i trzecim oraz ze składki dodatkowej w czwartym roku prowadzenia działalności.

Berlin Partner GmbH

Kontakt: Dorota Thiel-Jankiewicz
Ludwig Erhard Haus
Fasanenstraße 85, D-10623 Berlin
Tel.: (00 49 30) 39 98 02 62
Fax: (00 49 30) 39 98 02 39
E-mail: Dorota.Thiel-Jankiewicz@berlin-partner.de
<http://www.berlin-partner.de>

**Adresy kontaktowe
podczas pierwszej
wizyty w Berlinie**

**Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej
Wydział Promocji Handlu i Inwestycji**

Leipziger Platz 2, 10117 Berlin
Tel.: (00 49 30) 206 226 70
Fax: (00 49 30) 206 226 730
E-mail: info@wirtschaft-polen.de
www.berlin.trade.gov.pl

Izba Przemysłowo-Handlowa w Berlinie

Industrie- und Handelskammer Berlin
Kontakt (w j. niemieckim):
Annett Hornung lub Angelika Neuberg
Fasanenstraße 85, D-10623 Berlin
Tel.: (00 49 30) 31 51 06 00
Fax: (00 49 30) 31 51 01 14
E-mail: hor@berlin.ihk.de lub neg@berlin.ihk.de
<http://www.ihk-berlin24.de>

Izba Rzemieślnicza w Berlinie

Handwerkskammer Berlin
Kontakt (w j. niemieckim i angielskim):
Heinrich Staudigl
Blücherstr. 68, D-10961 Berlin
Tel.: (00 49 30) 259 03 464
Fax: (00 49 30) 259 03 468
E-Mail: info@hwk-berlin.de
<http://www.hwk-berlin.de>

3. krok: **Podpisanie umowy spółki przed notariuszem**

Podpisanie umowy spółki z o.o.

W przypadku zakładania spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, prezes spółki oraz wspólnicy muszą osobiście stawić się przed niemieckim notariuszem¹; mogą być również reprezentowani przez osobę posiadającą pełnomocnictwo. Najpóźniej do dnia poświadczenia umowy spółki przez notariusza, należy przedłożyć mu następujące dane:

- nazwisko/a i imię/ona
 - data/y urodzenia i
 - miejsce/a zamieszkania
- członka/ów zarządu i wspólników.

Na spotkanie z notariuszem należy zabrać również dowód osobisty lub paszport, a w przypadku, gdy osoby biorące udział w spotkaniu nie mówią po niemiecku, wymagana jest też obecność tłumacza, który nie musi być tłumaczem przysięgłym.

W przypadku gdy udziałowcem niemieckiej spółki z o.o. ma być polska osoba prawna często dochodzi do sytuacji, w której osoba uprawniona do reprezentowania polskiego przedsiębiorstwa nie może wziąć udziału w spotkaniu z notariuszem w Niemczech. Wówczas może być ona reprezentowana przez inną osobę posiadającą pełnomocnictwo w języku niemieckim. To pełnomocnictwo musi zostać podpisane przez osobę uprawnioną do reprezentowania polskiego przedsiębiorstwa w obecności notariusza w Niemczech lub w obecności urzędnika niemieckiej placówki konsularnej w Polsce. Podczas spotkania z notariuszem należy przedłożyć aktualny wyciąg z rejestru handlowego polskiego przedsiębiorstwa (nie starszy niż sprzed 4 tygodni), z którego wynika, że podpisujący pełnomocnictwo rzeczywiście upoważniony jest do reprezentowania spółki. Ten wyciąg powinien zostać uprzednio ostateczny przez polski sąd rejestrowy. W związku ze zniesieniem wymogu legalizacji dokumentów, tak zwana „Apostille”, wydawana przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych w Warszawie, Dział Legalizacji, jest wystarczającym poświadczeniem autentyczności polskich dokumentów urzędowych.

¹ Dokumenty poświadczone przez polskiego notariusza nie są w Niemczech uznawane.

4. krok: Wynajem lokalu

Od szybkiej decyzji o lokalizacji działalności w RFN zależy sprawne przeprowadzenie procedury związanej z założeniem firmy. Przeprowadzenie następnych kroków (takich jak otwarcie konta bankowego czy zgłoszenie działalności w urzędzie ds. gospodarki) wymaga podania adresu.

Oferta lokali biurowych jest w Berlinie stosunkowo szeroka, a ceny metra kw. wahają się w zależności od standardu i lokalizacji od ok. 5,00 do 30,00 euro/m².

W celu podpisania umowy najmu lokalu udziałowiec przyszłej niemieckiej spółki z o.o. musi stawić się osobiście z dowodem osobistym lub paszportem i potwierdzeniem miejsca zamieszkania w Polsce. Formalności znacznie ułatwia wynajęcie lokalu przez polską spółkę-matkę, która będzie udziałowcem niemieckiej spółki z o.o. Wówczas przedłożyć należy przetłumaczony przez tłumacza przysięgłego aktualny wyciąg z rejestru handlowego/KRS.

Business Location Center (BLC) jest gospodarczym portalem Berlina i regionu. Poza informacjami o branżach, rynku pracy, programach pomocowych, zawiera aktualne oferty nieruchomości ponad 400 (prywatnych i publicznych) oferentów, które można wyszukiwać wg różnych kryteriów:
www.businesslocationcenter.de/immobilienportal

Liegenschaftsfonds Berlin jest 100-procentową spółką-córką landu Berlin, której zadaniem jest sprzedaż nieruchomości należących do landu (www.liegenschaftsfonds-berlin.de). Informacje są dostępne również w języku polskim.

Ofert można szukać również w berlińskich gazetach, jak Berliner Morgenpost, Der Tagesspiegel czy Berliner Zeitung (adresy internetowe odpowiednio: www.mopo-immo.de, www.tagesspiegel.de i www.berlinonline.de). Bogatą ofertę znaleźć można na portalu internetowym: www.immobilienscout24.de i www.berlin.de.

Poszukiwanie obiektu można zlecić też wyspecjalizowanym maklerom (poniżej wybrane adresy w Berlinie).

Orientacyjne ceny lokali biurowych w Berlinie

Formalności związane z wynajęciem lokalu

Źródła informacji o wolnych obiektach gospodarczych

Maklerzy nieruchomości

Aengevelt Immobilien GmbH & Co. KG
Charlottenstr. 68, 10117 Berlin
Tel.: (00 49 30) 201 93 167
Fax: (00 49 30) 201 93 302
www.aengevelt.com

DTZ Zadelhoff Tie Leung GmbH
Linkstr. 2, 10785 Berlin
Tel.: (00 49 30) 30 20 17 05 203
Fax: (00 49 30) 30 20 17 05 299
www.dtz.com

ANGERMANN Global Property Alliance
Lennéstraße 1, 10785 Berlin
Tel.: (00 49 30) 23 08 28-20
Fax: (00 49 30) 23 08 28-56
www.angermann-berlin.de

Engel & Völkers Gewerbe GmbH
Kochstr. 22, 10969 Berlin
Tel.: (00 49 30) 20 34 60
Fax: (00 49 30) 20 34 63 46
www.engelvoelkers.com

BNP Paribas/Berlin
Kurfürstendamm 22, 10719 Berlin
Tel. (00 49 30) 88 46 50
Fax (00 49 30) 88 46 51 00
www.realestate.bnpparibas.de

FPDSavills GmbH International
Property Consultants
Taubenstr. 20-22, 10117 Berlin
Tel. (00 49 30) 7 26 16 51 65
Fax (00 49 30) 7 26 16 51 66
www.fpdsavills.de

Catella Property Advisors GmbH
Kurfürstendamm 21, 10719 Berlin
Tel. (00 49 30) 31 01 93 0
Fax (00 49 30) 31 01 93 109
www.catella.de

Jones Lang LaSalle GmbH
Berliner Freiheit 2, 10785 Berlin
Tel. (00 49 30) 20 39 80 183
Fax (00 49 30) 20 39 80 194
www.joneslanglasalle.de

CB Richard Ellis GmbH
Hausvogteiplatz 11A, 10117 Berlin
Tel.: (00 49 30) 72 61 54-201
Fax: (00 49 30) 72 61 54-1 00
www.cbre.com

Kupsch Gewerbeimmobilien
Management GmbH
Budapester Str. 44, 10787 Berlin
Tel. (00 49 30) 26 11 11 50
Fax (00 49 30) 26 11 11 8
www.kupsch.com

Dr. Lübke Immobilien
Zimmerstr. 23, 10969 Berlin
Tel.: (00 49 30) 44 33 71 13
Fax: (00 49 30) 44 33 71 22
www.dr-luebke.com

5. krok: **Otwarcie konta bankowego**

Posiadanie konta bankowego w Niemczech niezbędne jest w zasadzie w każdym przypadku, niezależnie od formy prawnej prowadzonej działalności. W procesie zakładania niemieckiej spółki z o.o. (GmbH) należy udokumentować wpłatę kapitału zakładowego w wysokości 12.500 euro. Może to nastąpić w formie wyciągu bankowego z konta twartego dla spółki w niemieckim banku.

Obywatele RP, jako obywatele UE mają prawo otworzyć konto bankowe w każdym państwie członkowskim Unii Europejskiej, wpłacać na to konto bądź wypłacać z niego pieniądze. Przepisy regulujące sposób stosowania tego prawa w gospodarczej rzeczywistości poszczególnych państw członkowskich Unii są jednak różne.

Osoba otwierająca konto w kraju, w którym nie zamieszkuje, ani nie podlega w nim obowiązkowi podatkowemu, może zostać np. zobowiązana do przedłożenia potwierdzenia zameldowania w innym kraju członkowskim UE.

Kwestia otwarcia konta bankowego w Republice Federalnej Niemiec jest regulowana przepisami Kodeksu Cywilnego (BGB) i ustawy o zapobieganiu „praniu pieniędzy”, a także wewnętrznym regulaminem danej instytucji kredytowej.

W Niemczech banki zobowiązały się dobrowolnie otwierać konta bankowe dla każdej zainteresowanej osoby fizycznej. Bank może jednak bez podania przyczyny odrzucić wnioski o otwarcie konta dla osoby prawnej.

Zgodnie z niemieckim prawem, przy otwieraniu konta instytucja kredytowa ma za zadanie stwierdzić tożsamość klienta i sprawdzić, czy działa on we własnym imieniu i na własny rachunek. Standardowo przy otwarciu konta wymagane jest przedłożenie dowodu osobistego bądź paszportu (z potwierdzeniem zameldowania). Tożsamość klienta musi zostać potwierdzona dodatkowo w przypadku wpłaty lub wypłaty gotówki w kwocie z reguły od 15.000 euro oraz w przypadku transakcji związanych z obrotem papierami wartościowymi i metalami szlachetnymi.

Regulacje w ramach Wspólnoty Europejskiej

Regulacje w prawie niemieckim

Otwieranie konta przez osobę fizyczną

Otwieranie konta przez osobę prawną¹

Podczas otwierania konta dla przedsiębiorstwa posiadającego wpis do rejestru handlowego w Niemczech, niezbędna jest obecność osoby lub osób uprawnionych do reprezentowania spółki (w zależności od ich uprawnień do reprezentowania przedsiębiorstwa: pojedynczego lub wspólnego). Tylko te osoby są uprawnione do podpisania umowy o prowadzenie konta z bankiem.

Istnieje również możliwość podpisania dokumentów związanych z otwarciem konta przed polskim bankiem. Polski bank musi wówczas potwierdzić bankowi otwierającemu konto w Niemczech zgodność podpisów. W przypadku niemieckiej spółki z o.o. (GmbH) lub spółki akcyjnej (AG) w organizacji (niem. in Gründung, skr. i.Gr.), otwarcia konta dokonuje powołany zarząd (wymagane jest wówczas dodatkowe pełnomocnictwo podpisane przez wspólników na formularzu bankowym).

Do otwarcia konta dla GmbH i.Gr. lub AG i.Gr. niezbędne jest przedstawienie w banku następujących dokumentów:

- ważnego/ych dowodu/ów osobistego/ych lub paszportu/ów powołanego/ych członka/ów zarządu oraz wspólników
- poświadczonej notarialnie umowy spółki oraz
- uchwały wspólników powołującej osobę/y członka/ów zarządu.

W przypadku gdy udziałowcem GmbH i.Gr. jest polskie przedsiębiorstwo (przykładowo spółka z o.o.), podczas otwierania konta w banku przedłożyć należy dodatkowo:

- aktualny wyciąg z polskiego rejestru handlowego / Krajowego Rejestru Spółek w oryginale
- ważnego/ych dowodu/ów osobistego/ych lub paszportu/ów osoby/ób uprawnionej/ych do reprezentowania polskiego przedsiębiorstwa.

W celu otwarcia konta dla firmy o polskiej formie prawnej, przykładowo spółki z o.o., należy przedłożyć:

¹ Źródło: Berliner Volksbank eG

-
- aktualny wyciąg z polskiego rejestru handlowego / Krajowego Rejestru Spółek w oryginale
 - ważnego/ych dowodu/ów osobistego/ych lub paszportu/ów osoby/ób uprawnionej/ych do reprezentowania polskiego przedsiębiorstwa.

W celu otwarcia konta dla zarejestrowanego w Niemczech oddziału (Zweigniederlassung) należy przedłożyć:

- aktualny wyciąg z niemieckiego rejestru handlowego w oryginale
- ważnego/ych dowodu/ów osobistego/ych lub paszportu/ów osoby/ób uprawnionej/ych do reprezentowania oddziału w Niemczech.

W celu otwarcia konta dla wpisanej już do rejestru GmbH lub AG należy przedłożyć:

- aktualny wyciąg z niemieckiego rejestru handlowego w oryginale
- ważnego/ych dowodu/ów osobistego/ych lub paszportu/ów osoby/ób uprawnionej/ych do reprezentowania GmbH lub AG.

Ponadto, zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu „praniu pieniędzy” każdy bank jest zobowiązany na podstawie powyższych lub dodatkowych dokumentów ustalić dane faktycznego właściciela (niem. wirtschaftlich Berechtigter) spółki.

Wymagane jest przedstawienie w oryginale tłumaczenia przysięgłego na język niemiecki wszystkich dokumentów wystawionych w języku polskim (niektóre banki akceptują dokumenty przetłumaczone na język angielski).

**Wymagania
formalne odnośnie
dokumentów**

Jeżeli przedłożenie oryginałów ww. dokumentów nie jest możliwe, zgodność kopii z oryginałem musi zostać potwierdzona przez polski bank.

Ze względu na stosunkowo skomplikowaną procedurę i zróżnicowane wymogi w poszczególnych bankach, istotne jest przeprowa-

dzenie wstępnej rozmowy z przedstawicielem wybranego banku podczas pierwszej (informacyjnej) wizyty w Berlinie.

**Doradztwo
w języku polskim**

Doradztwo w języku polskim oferuje w Berlinie:

Berliner Volksbank eG

Betreuung Internationaler Unternehmen

Budapester Str. 35, D-10787 Berlin

Kontakt:

Raphael Rojek

Tel.: (00 49 30) 30 63 15 77

Georg Pfeffer

Tel.: (00 49 30) 30 63 14 90

Fax: (00 49 30) 30 63 15 40

E-mail: international.division@berliner-volksbank.de

6. krok: **Wpis do rejestru handlowego**

Zgłoszenie oddziału polskiej spółki do rejestru handlowego w Niemczech wymaga zachowania odpowiedniej formy. Niezbędne jest, aby zostało ono podpisane przez wszystkich członków zarządu polskiej spółki w obecności urzędnika konsulatu generalnego RFN w Polsce, właściwego dla siedziby firmy lub przed notariuszem w Niemczech.

Wpis oddziału

Zgłoszenie musi kompleksowo określać stosunki prawne w polskiej spółce. Niemieckie sądy rejestrowe z reguły bardzo dokładnie sprawdzają zupełność i poprawność zgłoszenia, dlatego przy jego sporządzaniu należałoby skorzystać z pomocy doświadczonego w tej dziedzinie radcy prawnego lub notariusza.

Do składanego we właściwym sądzie rejestrowym (w Berlinie jest to Sąd Rejestrowy Charlottenburg, niem. Amtsgericht Charlottenburg) zgłoszenia do rejestru handlowego należy dołączyć aktualny odpis z polskiego rejestru (KRS) oraz umowę spółki lub zaświadczenie o założeniu spółki wraz ze wszystkimi późniejszymi notarialnie poświadczonymi zmianami. Zarówno odpis z polskiego rejestru, zaświadczenie o założeniu spółki, jak i wszystkie pozostałe zaświadczenia muszą zostać poświadczone przez wystawiający je sąd albo przez notariusza oraz muszą zostać dodatkowo poświadczone przez „Apostille”, wydawaną przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych w Warszawie, Dział Legalizacji.

Wymagane jest też przedstawienie tłumaczenia wszystkich dokumentów na język niemiecki, najlepiej, aby uniknąć przedłużenia trybu postępowania w sądzie, dokonanego przez tłumacza zaprzyjęzzonego w Niemczech.

Procedura wpisu do rejestru trwa w Berlinie zaledwie kilka dni. W ramach tzw. postępowania rejestracyjnego sąd zwraca się do izby przemysłowo-handlowej w Berlinie z prośbą o zajęcie stanowiska w kwestii utworzenia oddziału. Przede wszystkim, obok sprawdzenia nazwy firmy, musi zostać potwierdzone, że oddział rzeczywiście został utworzony.

W przypadku, kiedy przedmiot działalności przedsiębiorstwa ma rzemieślniczy charakter (związany z koniecznością wpisu do rejestru rzemieślniczego), do postępowania rejestracyjnego włączana jest również izba rzemieślnicza. W tym przypadku wpis do rejestru handlowego może nastąpić, jeżeli dokonany zostanie wpis do rejestru rzemieślniczego (wymogiem jest, aby kierownik oddziału posiadał kwalifikacje umożliwiające wpis jego osoby do rejestru rzemieślniczego; na ten temat pisaliśmy w rozdziale „1. Krok: Wybór formy prawnej”, pkt. „Przedmiot działalności spółki z o.o.”, str. 14).

Przedłożenie odpowiednich pozwoleń (jak wpis do rejestru rzemieślniczego, pozwolenie na prowadzenie danego rodzaju działalności gospodarczej) obowiązuje w dalszym ciągu przy zakładaniu oddziału, mimo że przy zakładaniu GmbH ten obowiązek zniesiono.

W oddziale może zostać powołany prokurent, mający prawo reprezentowania oddziału. Prokurent ma również obowiązek współdziałać podczas postępowania rejestracyjnego w sądzie oraz złożyć podpis przed urzędnikiem właściwego konsulatu generalnego RFN w Polsce lub przed notariuszem w Niemczech.

Wpis spółki osobowej

W przypadku zakładania spółki jawnej lub komandytowej, należy dokonać zgłoszenia w sądzie rejestrowym właściwym dla siedziby spółki w celu wpisania spółki do rejestru handlowego. Zgłoszenie musi zawierać następujące dane:

- nazwisko, imię, datę urodzenia i miejsce zamieszkania każdego wspólnika (komplementariuszy, jak i komandytariuszy w przypadku spółki komandytowej)
- firmę i siedzibę spółki
- datę rozpoczęcia działalności
- wartość kwoty komandytowej każdego komandytariusza (tylko w przypadku spółki komandytowej).

Zgłoszenie (pisemne) i podpisy muszą zostać złożone przed notariuszem. Zgłoszenia muszą dokonać wszyscy wspólnicy (w przypadku spółki komandytowej zarówno komplementariusze, jak i komandytariusze). Wspólnicy upoważnieni do reprezentowania spółki muszą złożyć podpisy pod firmą spółki; podpisy zostaną notarialnie poświadczone. Ze zgłoszenia musi wynikać rodzaj działalności firmy i jej siedziba.

W przypadku spółki z o.o. wpisu do rejestru handlowego dokonuje zarząd. Zgłoszona zostaje nie tylko sama spółka ale również członkowie zarządu. Do pisma-zgłoszenia do rejestru handlowego należy dołączyć:

- poświadczoną notarialnie umowę zakładanej spółki z pełnomocnictwami wszystkich przedstawicieli spółki, którzy tę umowę podpisali
- listę wszystkich wspólników

Zarząd powoływany jest zwykle podczas pierwszego zgromadzenia wspólników w czasie spotkania u notariusza, dlatego do zgłoszenia wystarczy dołączyć odpowiednią uchwałę wspólników.

Pismo-zgłoszenie do rejestru handlowego musi podpisać zarząd, a podpis/y musi/szą zostać uwierzytelniony/ne przez notariusza.

Spółka istnieje dopiero od momentu wpisania do rejestru handlowego. Wpis do rejestru obejmuje: nazwę firmy, jej siedzibę, przedmiot działalności przedsiębiorstwa, wysokość kapitału zakładowego, dzień podpisania umowy spółki, osobę/y członka/ów zarządu i prokurenta/ów, jak również zakres ich pełnomocnictwa do reprezentowania spółki. Wgląd w te informacje jest dostępny dla każdego.

Za transakcje podjęte przez wspólników przed uzyskaniem wpisu do rejestru handlowego odpowiadają oni osobiście całym swoim majątkiem. W przypadku podjęcia działalności przez spółkę przed uzyskaniem wpisu do rejestru¹, za jej zobowiązania odpowiada osobiście zarząd. Od chwili uzyskania wpisu do rejestru handlowego spółka może być pozywana i być pozywana.

Trudno jest jednoznacznie określić czas trwania procedury związanej z uzyskaniem wpisu do rejestru handlowego, przede wszystkim ze względu na różny czas opracowywania dokumentów przez różne sądy. W ostatnich latach czas trwania tej procedury w Berlinie znacznie się skrócił i od momentu wprowadzenia rejestru elektronicznego wynosi zaledwie kilka dni. Staranne przygotowanie dokumentów załączanych do zgłoszenia w dużej mierze skraca czas trwania procedury uzyskania wpisu do rejestru.

Wpis spółki z o.o.

Powstanie spółki z o.o.

Odpowiedzialność wspólników i zarządu w sp. z o.o. przed uzyskaniem wpisu do rejestru

Czas oczekiwania na wpis do rejestru

¹ W przypadku podjęcia działalności przez spółkę przed uzyskaniem wpisu do rejestru handlowego należy do nazwy spółki dodawać określenie „in Gründung”, tzn. w organizacji. Konieczne jest też zgłoszenie tego faktu w dzielnicowym urzędzie ds. gospodarki (patrz 7. Krok, str. 55).

Amtsgericht Charlottenburg
Handelsregister
Hardenbergstr. 31, D-10623 Berlin
tel.: (00 49 30) 90 14 98 - 0
fax: (00 49 30) 90 28 32 98

**Koszty wpisu
do rejestru
handlowego**

Forma prawna	Koszty
Spółka z o.o. (1-osobowa)	100 euro
Spółka akcyjna (1-osobowa)	240 euro
Spółki osobowe (do 3 wspólników)	70 euro (do 3 wspólników) dodatkowo 20 euro za każdego następ- nego wspólnika
Działalność gospodarcza na własny rachunek	50 euro

Źródło: IHK Berlin

**Odpisy z rejestru
handlowego**

Rejestry handlowe poszczególnych landów znajdują się w internecie pod adresem: www.unternehmensregister.de. Koszty uzyskania odpisu wynoszą 4,50 euro.

Poza tym w dalszym ciągu można uzyskać odpis z elektronicznego rejestru handlowego sądu rejestrowego w Berlinie stawiając się w sądzie osobiście lub kierując do sądu pisemny wniosek (pocztą lub faksem: (00 49 30) 901 77 - 447). Opłata za wydanie odpisu uproszczonego wynosi 10 euro, w przypadku odpisu urzędowego - 18 euro.

7. krok: **Zgłoszenie działalności w urzędzie ds. gospodarki**

Zgłoszenie działalności gospodarczej może nastąpić osobiście bądź pisemnie w urzędzie ds. gospodarki w mieście lub gminie, w którym podejmowana jest działalność. W Berlinie są to urzędy ds. gospodarki w poszczególnych dzielnicach. Do zgłoszenia należy dołączyć następujące dokumenty:

- wyciąg z polskiego rejestru handlowego lub dowód na istnienie przedsiębiorstwa z porównywalnego rejestru
- jeśli z przedłożonego wyciągu z rejestru nie wynika bezpośrednio pełnomocnictwo osoby zgłaszającej działalność - odpowiednie pisemne pełnomocnictwo
- dowód na posiadanie lub wynajem pomieszczeń firmowych w formie umowy najmu lub zaświadczenia od wynajmującego
- tłumaczenia polskojęzycznych dokumentów poświadczonych przez tłumacza przysięgłego.

Z chwilą podjęcia działalności gospodarczej przez spółkę, fakt ten należy zgłosić we właściwym dla siedziby spółki urzędzie ds. gospodarki.

W tym celu w urzędzie należy przedłożyć wyciąg z rejestru handlowego (wystarczy nie uwierzytelniony) oraz podać adres firmy. W przypadku gdy firma wynajmuje pomieszczenia, w których mieści się jej siedziba, do wyciągu dołączyć należy kopię umowy najmu lub zaświadczenie wynajmującego. Zgłoszenia w urzędzie ds. gospodarki dokonać mogą osobiście wspólnicy (w przypadku spółki osobowej) lub zarząd (w przypadku spółki z o. o.) lub upoważniona do tego osoba. W tym ostatnim przypadku wymagane jest przedłożenie pełnomocnictwa wystawionego przez uprawnioną do reprezentowania firmy osobę. Jeżeli rodzaj działalności firmy wymaga wpisu do rejestru rzemieślniczego, do dokumentów dołączyć należy zaświadczenie o dokonaniu tej rejestracji, tzw. kartę rzemieślniczą (niem. Handwerkskarte). W przypadku podejmowania działalności wymagającej uzyskania zezwolenia, należy je również załączyć.

Zgłoszenie działalności przez przedstawicielstwo i samodzielny oddział

Zgłoszenie działalności przez spółkę jawną, komandytową i z o.o.

**Zgłaszanie zmian
w urzędzie
ds. gospodarki**

W przypadku przeniesienia siedziby firmy w obrębie tej samej miejscowości lub dokonania rozszerzenia czy zmiany zarejestrowanego przedmiotu działalności lub nazwy firmy, fakt ten należy niezwłocznie zgłosić w urzędzie ds. gospodarki, dokonując tzw. przerejestrowania (niem. Gewerbeummeldung).

Działalność należy niezwłocznie wyrejestrować w przypadku rezygnacji z jej prowadzenia lub przeniesienia jej do innej miejscowości (konieczne jest podanie nowego adresu).

**Koszty zgłoszenia
działalności
gospodarczej**

	Stawka podstawowa	Uwagi
Zgłoszenie osoby fizycznej	26 euro	za każdego wspólnika w przypadku spółek osobowych
Zgłoszenie osoby prawnej	31 euro	dotatkowo 13 euro za każdą dodatkową osobę uprawnioną do reprezentowania spółki
Zgłoszenie zmiany	20 euro	
Wymeldowanie	bezpłatnie	

Źródło: www.berlin.de/ba-charlottenburg-wilmersdorf/org/wirtschaft/gewerbeanzeigen.html

**Przekazanie
informacji innym
instytucjom**

O każdej rejestracji dokonywanej przez urząd ds. gospodarki powiadamiany jest właściwy urząd skarbowy (niem. Finanzamt), zawodowe towarzystwo ubezpieczeniowe (niem. Berufsgenossenschaft), urząd inspekcji przemysłowej (niem. Gewerbeaufsichtsamts) oraz izba przemysłowo-handlowa i ew. rzemieślnicza.

**Adresy dzielnicowych urzędów
ds. gospodarki
w Berlinie**

Adresy dzielnicowych urzędów ds. gospodarki w Berlinie dostępne są pod adresem: www.berlin.de/rubrik/politik-und-verwaltung/bezirksaemter/.

8. krok: Zameldowanie w urzędzie ds. obywatelskich oraz uzyskanie zaświadczenia o prawie pobytu

Z dniem przystąpienia do Unii Europejskiej, obywatele nowych krajów członkowskich stają się, w myśl art. 17 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE), obywatelami UE. Dzięki temu obywatele RP oraz członkowie ich rodzin korzystają z prawa do swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium RFN.

Prawo swobody przepływu osób i rozszerzenie Unii Europejskiej

Prawo to jest ograniczone w przypadku obywateli nowych krajów członkowskich z Europy środkowej i wschodniej, podejmujących zatrudnienie na podstawie umowy o pracę (pracownicy).

Nowe kraje członkowskie UE

W Niemczech istnieje obowiązek meldunkowy. Oznacza to konieczność zameldowania miejsca zamieszkania w biurze meldunkowym w urzędzie ds. obywatelskich (niem. Bürgeramt).

Zameldowanie w urzędzie ds. obywatelskich

Każdemu obywatelowi Unii i członkom jego rodziny przysługuje zasadniczo prawo do wjazdu i pobytu na terenie Niemiec przez okres trzech miesięcy. Jedynym wymogiem w tym przypadku jest posiadanie ważnego paszportu lub dowodu osobistego. Dodatkowe warunki należy spełnić, gdy pobyt przekracza trzy miesiące. W tym przypadku należy wykazać posiadanie ubezpieczenia zdrowotnego i środków finansowych, zapewniających utrzymanie w RFN, pochodzących np. z wykonywanej działalności gospodarczej. Jeżeli powyższe warunki są spełnione (wątpliwe przypadki mogą być weryfikowane), wystawione zostaje zaświadczenie o prawie pobytu (niem. Bescheinigung über das gemeinschaftsrechtliche Aufenthaltsrecht).

Pobyt w RFN

Obywateli nowych krajów członkowskich z Europy środkowej i wschodniej obowiązują ograniczenia w dostępie do rynku pracy. Obywatele tych krajów, w tym Polski, zatrudniani na podstawie umowy o pracę, podlegają obowiązkowi posiadania pozwolenia na pracę, wydawanego przez Federalną Agencję Pracy (niem. Arbeitsgenehmigung-EU).

Pracownicy

Świadczenie usług
(działalność
transgraniczna)

Podobnie jak w przypadku ograniczenia dostępu do rynku pracy, obywateli nowych krajów członkowskich z Europy środkowej i wschodniej obowiązują ograniczenia swobody świadczenia usług. Pod pojęciem usługi rozumiana jest ograniczona w czasie transgraniczna działalność zarobkowa. Ograniczenia dotyczą tylko następujących sektorów: branży budowlanej i branż pokrewnych, branży sprzątania budynków i środków transportu oraz dekoracji wnętrz.

Ograniczenie swobody świadczenia usług obowiązuje:

- pracodawców zatrudniających pracowników i świadczących usługi w ramach umowy o dzieło, którzy uzyskali dopuszczenie Federalnej Agencji Pracy. W tym przypadku każdy oddelegowany pracownik musi być w posiadaniu pozwolenia na pracę (niem. Arbeitserlaubnis-EU). Więcej informacji na ten temat znajduje się na stronie Ministerstwa Gospodarki: www.mg.gov.pl => Przedsiębiorcy => Unia Europejska => Dyrektywa o usługach na Rynku Wewnętrznym

Z pełnej swobody świadczenia usług korzystają:

- wykonawcy usług w sektorach nie podlegających ograniczeniom
- usługodawcy zarejestrowani i prowadzący działalność na terytorium RFN.

**Samodzielna
działalność
gospodarcza**

Obywatele polscy, podejmujący samodzielną działalność gospodarczą, korzystają z nieograniczonego prawa do swobodnego przemieszczania się i przebywania na terenie UE. Prawo do podejmowania samodzielnej działalności gospodarczej obejmuje prawo do zakładania i kierowania przedsiębiorstwami, oddziałami przedsiębiorstw i spółkami-córkami przez obywateli UE w Niemczech (art. 43 TWE). Jedynym warunkiem jest spełnienie wymogów dopuszczenia do wykonywania danego zawodu lub danej działalności gospodarczej.

**Wystawienie za-
świadczenia o prawie
pobytu przez urząd
ds. obywatelskich**

Zaświadczenie o prawie pobytu wystawiane jest od ręki przez właściwy urząd ds. obywatelskich przy zgłoszeniu zameldowania, pod warunkiem, że wnioskodawca przedłoży wszystkie niezbędne dokumenty, jak pozwolenie na pracę lub zaświadczenie o braku

konieczności posiadania takowego pozwolenia albo potwierdzenie o zameldowaniu działalności gospodarczej. Dodatkowo przedłożyć należy ważny dowód osobisty lub paszport, a także wypełnić formularz oświadczenia w celu wystawienia zaświadczenia o prawie pobytu. Zaświadczenie wystawiane jest nieodpłatnie na okres maksymalnie do 5 lat. Zaświadczenie ważne jest tylko z paszportem albo dowodem osobistym.

Jeżeli w momencie zameldowania w urzędzie ds. obywatelskich, wnioskodawca nie jest w stanie przedłożyć wszystkich wymaganych dokumentów, to może zwrócić się z wnioskiem do Urzędu ds. Cudzoziemców o wydanie zaświadczenia o prawie pobytu drogą pocztową. Do wniosku należy załączyć:

- kopię pozwolenia na pracę lub zaświadczenia o braku konieczności posiadania takowego pozwolenia albo zaświadczenia o zameldowaniu działalności gospodarczej
- kopię dowodu osobistego lub paszportu (wystarczy fotokopia stron z danymi osobowymi i paszportowymi)
- oświadczenie w celu wystawienia zaświadczenia o prawie pobytu
- kopertę zwrotną ze znaczkiem pocztowym.

Zaświadczenie o prawie pobytu zostanie przysłane pocztą w ciągu ok 8 tygodni.

W indywidualnych przypadkach urząd ds. obywatelskich lub Urząd ds. Cudzoziemców mogą wymagać przedłożenia dodatkowych dokumentów.

Pozwolenie na pobyt wystawione przed 01.01.2005 r. obowiązuje do dnia upływu terminu ważności i jest równoważne zaświadczeniu o prawie pobytu.

Pozwolenie na pracę wystawione przed 01.01.2005 r. obowiązuje do dnia upływu terminu ważności.

**Landesamt für Bürger- und Ordnungsangelegenheiten
Ausländerbehörde**

Friedrich-Krause-Ufer 24, D-13353 Berlin

**Złożenie wniosku
o wydanie zaświadczenia o prawie
pobytu w Urzędzie
ds. Cudzoziemców**

**Dodatkowe
dokumenty**

Ważne wskazówki

**Urząd ds. Cudzo-
ziemców w Berlinie**

Godziny urzędowania:
pon., wt. 07.00 – 14.00 Uhr
czw. 10.00 – 18.00 Uhr
śr. i pt. nieczynne
tel. service center: (00 49 30) 902 69 40 00

**Federalna
Agencja Pracy**

Bundesagentur für Arbeit
Regionaldirektion Berlin Brandenburg
Friedrichstr. 34, D-10969 Berlin
Tel. (00 49 30) 55 55 990
E-mail: berlin-brandenburg@arbeitsagentur.de

**Adresy urzędów
ds. obywatelskich
w Berlinie**

Przedstawienie adresów wszystkich biur meldunkowych w urzędach ds. obywatelskich w Berlinie przekracza ramy niniejszego materiału. Linki do poszczególnych urzędów są do wglądu na stronie: www.buergeramt.info/berlin.htm

Załącznik: Wspieranie inwestycji w Berlinie

Celem prowadzonej przez miasto Berlin polityki wspierania inwestycji jest podniesienie innowacyjności i konkurencyjności berlińskiej gospodarki. Koncepcja wspierania inwestycji w Berlinie opiera się na „modelu trzykolumnowym”, co oznacza koncentrację na wspieraniu projektów w trzech obszarach:

- wspieranie inwestycji
- pomoc w rekrutacji personelu i wspieranie zatrudnienia
- wspieranie innowacji.

W przypadku inwestycji w środki trwałe możliwe jest uzyskanie dotacji w maksymalnej wysokości do 35% wartości inwestycji w przypadku małych przedsiębiorstw, 25% w przypadku średnich i 15% w przypadku dużych przedsiębiorstw. Dotacje udzielane są na realizację inwestycji o charakterze budowlanym (np. rozbudowa zakładu), infrastrukturalnym i związanych z tworzeniem miejsc pracy (np. zakup wyposażenia biura) przez okres kolejnych 3 lat.

Wspieranie inwestycji

Możliwe jest uzyskanie pomocy w naborze wykwalifikowanego personelu i zredukowanie kosztów rekrutacji do minimum. W przypadku zatrudniania osób bezrobotnych lub zagrożonych bezrobociem, możliwe jest uzyskanie wsparcia w wysokości do 10.000 euro w pierwszym roku zatrudnienia.

Rekrutacja i wspieranie zatrudnienia

Rozwój innowacyjnych produktów jest wspierany w ramach Programu Wspierania Innowacji w Berlinie ProFIT (Berliner Innovationsförderprogramm ProFIT) w formie dotacji, pożyczek i udziałów dla przedsiębiorstw prowadzących prace badawcze i rozwojowe.

Wspieranie innowacji

Warunkiem uzyskania wsparcia jest zapewnienie pełnego finansowania projektu (zarówno w przypadku inwestycji w nowe przedsięwzięcia, jak i w przypadku projektów związanych z rozszerzeniem działalności). W większości przypadków, poza kapitałem własnym, konieczne jest pozyskanie kapitału obcego, ponieważ środki pomocowe wypłacane są dopiero po ukończeniu inwestycji.

Warunki uzyskania dofinansowania

- media (w tym multimedia)
- life sciences (technika medyczna, biotechnologia, technologia ochrony środowiska)

Główne obszary wsparcia

-
- techniki informacyjne i komunikacyjne
 - transport i logistyka
 - usługi związane z produkcją
 - przemysł przetwórczy

Kontakt Berlin Partner GmbH

Dorota Thiel-Jankiewicz

Ludwig Erhard Haus

Fasanenstraße 85, D-10623 Berlin

Tel.: (00 49 30) 39 980 262

Fax: (00 49 30) 39 980 239

E-mail: Dorota.Thiel-Jankiewicz@berlin-partner.de

<http://www.berlin-partner.de>

<http://www.businesslocationcenter.de>

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w RFN

Wydział Promocji Handlu i Inwestycji

Wydziały Promocji Handlu i Inwestycji są zagranicznymi placówkami Ministra Gospodarki, działającymi w ramach Ambasad i Konsulatów RP (WPHI), które zostały utworzone w celu wsparcia polskich firm, w tym w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw, w procesie ich internacjonalizacji. Naszą misją jest nie tylko udzielenie pomocy polskim firmom, ale także wspieranie firm zagranicznych, zainteresowanych kupnem polskich towarów i usług, jak również inwestycjami w naszym kraju.

Aktualnie funkcjonuje na świecie 46 placówek, ściśle współpracujących z Polską Agencją Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A., Polską Organizacją Turystyczną oraz organizacjami samorządu gospodarczego.

WPHI stanowią ważne ogniwo w systemie promocji polskiej gospodarki i polskich przedsiębiorców za granicą. Ich główną misją i zadaniem jest udzielenie wsparcia małym i średnim przedsiębiorstwom w ich kontaktach gospodarczych w świecie, w tym zwłaszcza:

- Promocja polskiej gospodarki
- Ułatwianie dostępu do rynku towarów i usług kraju urzędowania
- Ochrona interesów polskich przedsiębiorców w kontaktach z administracją i podmiotami gospodarczymi
- Przyciąganie inwestycji zagranicznych do Polski
- Wspieranie i doradztwo dla polskich eksporterów
- Udzielanie informacji na temat możliwości nawiązania i prowadzenia współpracy handlowej, inwestycyjnej lub kooperacyjnej
- Udostępnianie baz danych importerów, potencjalnych inwestorów i eksporterów
- Udostępnianie wykazu otrzymanych bezpośrednio zapytań ofertowych
- Udzielanie informacji o imprezach targowych, giełdach towarowych i warunkach uczestnictwa, a także pomoc w organizowaniu wystąpień targowych polskich przedsiębiorstw
- Przekazywanie ofert polskich eksporterów potencjalnym importerom i reprezentującym je instytucjom
- Wyszukiwanie przyszłych partnerów kooperacyjnych i inwestycyjnych dla firm polskich
- Organizacja seminariów i misji na tematy gospodarcze
- Inicjowanie współpracy między regionami

Zachęcamy Państwa do podejmowania współpracy i korzystania z wiedzy i doświadczenia pracowników WPHI, w celu znalezienia potencjalnych partnerów biznesowych.

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Republice Federalnej Niemiec
Wydział Promocji Handlu i Inwestycji

Leipziger Platz 2

D-10117 Berlin

RFN

tel.: +49 30 206 226 70

fax: +49 30 206 226 730

e-mail: info@wirtschaft-polen.de

www.berlin.trade.gov.pl

Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Kolonii
Wydział Promocji Handlu i Inwestycji

An der Alteburger Mühle 6

D-50968 Kolonia

RFN

tel.: +49 221 34 99 11

fax: +49 221 34 99 10

e-mail: info.koeln@wirtschaft-polen.de

www.kolonia.trade.gov.pl

Berlin Partner GmbH

Berlin Partner GmbH jest centralną agencją Kraju Związkowego Berlina, której zadaniem jest obsługa inwestorów zagranicznych w Berlinie, wspieranie eksportu i inwestycji zagranicznych berlińskich przedsiębiorstw oraz promocja miasta.

Działalność spółki jest w większości finansowana przez prywatne przedsiębiorstwa a organizacja przedsięwzięć marketingowych dla miasta i regionu realizowana jest na zlecenie Senatu Berlina. Ponad 160 krajowych i międzynarodowych przedsiębiorstw wiąże wspólny cel, jakim jest wspieranie promocji Berlina na arenie regionalnej, krajowej i międzynarodowej. Berlin Partner informuje o atutach miasta, opracowuje kampanie promocyjne, inicjuje i organizuje przedsięwzięcia promocyjne i wspiera kontakty.

Inwestorom Berlin Partner oferuje nieodpłatnie szeroki zakres usług związanych z procesem zakładania firmy w Berlinie. Informacje gospodarcze o regionie dostępne są na stronie www.businesslocationcenter.de, z myślą o inwestorach przygotowane są specjalne oferty i produkty, jak portal nieruchomości, Business Welcome Package, Business Financing Package, Business Locating Package i Business Recruiting Package.

Oferta dla berlińskich przedsiębiorstw obejmuje m.in.: pośrednictwo w nawiązywaniu kontaktów z partnerami zagranicznymi, organizację stoisk zbiorowych na targach oraz organizację misji zagranicznych. Działający przy Berlin Partner Enterprise Europe Network oraz przedstawicielstwo w Brukseli udostępniają informacje o Unii Europejskiej.

Nieodpłatny serwis dla inwestorów:

- przygotowywanie i udostępnianie informacji gospodarczej o regionie
- udzielanie informacji na temat możliwości wspierania i finansowania inwestycji
- pomoc w znalezieniu nieruchomości na potrzeby firmy w Berlinie
- pośrednictwo w kontaktach z urzędami, bankami, izbami, zrzeszeniami przedsiębiorców
- pomoc w naborze i kształceniu pracowników.

Adres: Berlin Partner GmbH
Ludwig Erhard Haus
Fasanenstrasse 85
D-10623 Berlin

Telefon: (00 49 30) 39980-0

Fax: (00 49 30) 39980-239

E-Mail: info@berlin-partner.de

Internet: <http://www.berlin-partner.de>
<http://www.businesslocationcenter.de>

WENDLER TREMML

RECHTSANWÄLTE

Berlin • Düsseldorf • München • Brüssel

Kancelaria Wendler Tremml oferuje we wszystkich swoich biurach oraz we współpracy z polską kancelarią Forystek & Partnerzy (www.forystek.pl) pełne spektrum doradztwa prawnego.

BERLIN

Reinhardtstraße 25
D - 10117 Berlin
Tel. 030/28 04 63 60
Fax 030/28 04 63 61
Berlin@law-wt.de

DÜSSELDORF

Mörsenbroicher Weg 200
D - 40470 Düsseldorf
Tel. 02 11/66 96 67-0
Fax 02 11/66 96 67 66
dus@law-wt.de

MÜNCHEN

Martiusstraße 5/II
D - 80802 München
Tel. 089/38 89 9-0
Fax 089/38 89 9-155
Munich@law-wt.de

BRÜSSEL

Avenue de la Renaissance 1
B - 1000 Bruxelles
Tel. 0032 2/739 63 54
Fax 0032 2/739 62 79
Bruxelles@law-wt.de

Nasze biura w Düsseldorfie i Berlinie od ponad dwudziestu lat specjalizują się w obsłudze prawnej przedsiębiorstw ze Wschodniej i Środkowej Europy w zakresie wszelkich kwestii związanych z prawem gospodarczym i podatkowym w ramach działalności gospodarczej na skalę międzynarodową. Działalność kancelarii obejmuje również doradztwo i pomoc prawną przy wejściu na rynek niemiecki i inne rynki unijne. Poprzez współpracę ze spółką rewidentów gospodarczych i radców podatkowych jak również poprzez współpracę z międzynarodową siecią kancelarii partnerskich (Geneva Group International, GGI) umożliwiamy wszechstronne doradztwo w tej kwestii. Istotną dziedziną, w której specjalizuje się nasza kancelaria, jest polsko-niemiecki obrót prawny. Do grona naszych klientów należą obok przedsiębiorstw ze Wschodniej i Środkowej Europy również przedsiębiorstwa niemieckie, a także niemieckie spółki-córki przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą na skalę międzynarodową. Do naszej specjalizacji należy:

- prawo spółek handlowych
- prywatne prawo budowlane
- prawo karne gospodarcze
- prawo pracy
- prawo upadłościowe

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej
w Republice Federalnej Niemiec
Wydział Promocji Handlu i Inwestycji

Leipziger Platz 2, D-10117 Berlin

Tel.: +49 30 206 226 70

Fax: +49 30 206 226 730

E-mail: info@wirtschaft-polen.de
<http://www.berlin.trade.gov.pl>